

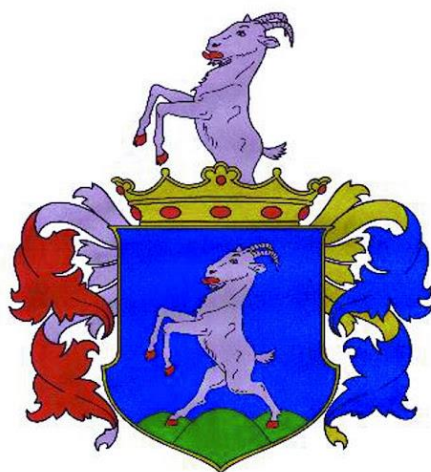
SZAKDOLGOZAT

Juhász Ákos

2024.

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kunhegyes városfejlesztési lehetőségeinek vizsgálata

KONZULENS NEVE: DR. KÁPOSZTA JÓZSEF

EGYETEMI TANÁR/PROFESSZOR

KÉSZÍTETTE: JUHÁSZ ÁKOS

VIDÉKFEJLESZTÉSI SZAK

NEPTUN KÓD: G9ZT4O

NAPPALI KÉPZÉS

GÖDÖLLŐ, 2024

TARTALOMJEGYZÉK

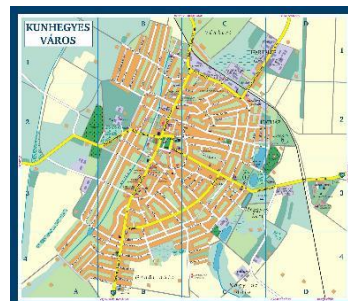
TARTALOMJEGYZÉK	1
BEVEZETÉS	3
1. SZAKIRODALMI FELDOLGOZÁS	5
1.1. Városfejlesztés, településfejlesztés, urbanizáció	7
1.2. Integrált városfejlesztési stratégia	8
1.3. Vidékfejlesztés.....	9
1.4. Településfejlesztés.....	10
1.5. Integrált településfejlesztési stratégia	12
1.6. Területfejlesztés.....	12
1.7. Magyarország területfejlesztési koncepciója (2021-2027).....	14
1.8. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz	15
2. SAJÁT KUTATÁS	16
2.1. Magyarország régiói	16
2.2. Jász- Nagykun-Szolnok vármegye bemutatása	17
2.2.1. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye demográfiai adatai	18
2.2.2. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye gazdasága	19
3. KUNHEGYES VÁROS FEJLESZTÉSÉNEK STRATÉGIAI KÉRDÉSEI, HELYZETELEMLÉZÉS	25
3.1. Munkaerőpiaci jellemzők	27
3.2. Oktatási Helyzet	28
3.3. Egészségügyi és Szociális Ellátás.....	29
3.4. Demográfiai és Szociális Adottságok.....	30
3.5. Közlekedés.....	32
3.6. Sport.....	32
3.7. Turizmus.....	33
4. KUNHEGYES INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA	35
4.1. Jövőkép.....	35
4.2. SWOT analízis.....	36
4.3. Mélyinterjú Kunhegyes város jegyzőjével	37
4.4. Kunhegyes fejlesztését szolgáló átfogó –és részcélok	42
4.5. A projektek összefoglalása	44
5. EREDMÉNYEK, JAVASLATOK	46
ÖSSZEGZÉS.....	53

IRODALOMJEGYZÉK.....	56
ÁBRAJEGYZÉK.....	59
MELLÉKLETEK	61

BEVEZETÉS

Jász-Nagykun-Szolnok megye az ország középső részén, az Alföld szívében helyezkedik el. Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékkel együtt alkotja az Észak-alföldi Régiót.

A város kevesebb, mint 7000 főt számláló, több mint 700 éves alföldi település, földrajzi elhelyezkedéséből és gazdag történelmi múltjából adódóan gazdasági, oktatási, kereskedelmi szempontból központi szerepkörrel rendelkezik, tizenöt kilométeren belül több mint 30.000 ember él.

1. ábra Kunhegyes város térképe

(forrás: Kunhegyes Honlapja)

A szakdolgozatom témájául Kunhegyes városfejlesztési lehetőségeit választottam, mivel itt nőttem fel, és itt élnek a szüleim, valamint családom nagyrésze. Személyes kötődésem és a város iránti elkötelezettségem inspirált arra, hogy alaposan megismerjem a város jelenlegi vidékfejlesztési terveit, majd kutatást végezzek és javaslatot tegyek a jövőbeli tervek megvalósításának hatékonyságára.

A dolgozatomat 5 fő részre tagoltam. Elsőként a bevezetésen túl egy európai uniós irodalmi áttekintést fogok bemutatni, majd a szakirodalmakból igyekszem a vidékfejlesztés, településfejlesztés, területfejlesztés témában eligazodni. Majd irányt mutatok arra, hogy Magyarországon hogyan valósulnak meg ezek a fejlesztések, és Kunhegyes város mit tud ebből profitálni. Ismertetem röviden Jász-Nagykun-Szolnok vármegye gazdasági, társadalmi, demográfiai adottságait, és eljutok Kunhegyes város helyzetelemzéséhez. Szót ejtek a munkaerőpiaci jellemzőkről, oktatási helyzetről, egészségügyi és szociális helyzetről, demográfiai és szociális adottságról, rövid említést teszek Kunhegyes közlekedéséről, turizmusáról, a helyi sporttevékenységről. Kutatómunkám fő részében SWOT elemzést végzek Kunhegyes város integrált településfejlesztésére vonatkozóan, interjút készítek a város jegyzőjével, szerkesztek egy összefoglaló táblázatot Kunhegyes városfejlesztésének átfogó és rész céljaiból, hogy az elemzésem átlátható legyen. Kimutatom a már megvalósult projekteket és végül kidolgozom Kunhegyes jövőképét, amely magában foglalja a város fejlődésének lehetőségeit és konkrét célkitűzéseit. Végül az elemzést és javaslatokat egy összefoglalással zárom, amely kiemeli a legfontosabb eredményeket és a város jövőbeni fejlődési irányait.

Tanulmányozom Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 2021-2027-es Megyei Területfejlesztési Programját, főként Kunhegyes város megközelítésében. A legelmaradottabb kistérséghez tartozik Kunhegyes, ezért komplex programmal fejlesztendő. Vármegyei területfejlesztési programban nem szerepel Kunhegyes városfejlesztési terve, mert hátrányos helyzete miatt önálló célterületként kezelendő és önálló elemként jelenik meg a forrásfelhasználását tekintve.

Kunhegyes város Polgármesteri Hivatalának munkatársai rendelkezésemre bocsátották Kunhegyes 2021-2027 évi Integrált Településfejlesztési Stratégiáját, amelyből kutatásaimat megkezdhettem. A város jegyzője válaszolt húsz kérdésemre, amellyel a 2024 évi költségvetést céloztam meg.

Dolgozatomban elemzem Kunhegyes város jelenlegi gazdasági, társadalmi, demográfiai helyzetét, majd megvizsgálom a 2021-2027 időszakára rendelkezésre álló forrásokat, hiszen a fejlesztések uniós támogatásokból megvalósítható projektek. A tervekből és megvalósításukból jól látható lesz, hogy a város tevékenysége jól működő-e. A fejlesztési tervből és a megvalósítást igazoló dokumentumokból megállapítható, hogy hol tartanak a stratégiában, mi valósult meg 2024-ig, és még milyen projektek várnak megvalósításra.

Segítségemre volt a diplomamunkámban a tanulmányaim során szerzett ismereteim, felhasználtam újságcikkeket, online irodalmat, magyar szakirodalmat.

Szakedolgozatomban összefoglalásában összegzem és értékelem a bevezetésben kitűzött célok elérési színvonalát. Valamint javaslatot teszek a városfejlesztés pár területére vonatkozó fejlesztési lehetőségek hatékonyabb megvalósulására.

1. SZAKIRODALMI FELDOLGOZÁS

Az integrált városfejlesztési stratégia olyan dokumentum, amely jelenleg 2021-2027 időszakra szól. Egy olyan jövőkép fogalmazódik meg benne, 7-10 évre szóló középtávú településfejlesztési terv, de törvényszerűen átnyúlhat 2028-2034 hétéves fejlesztési időszakra is.

Minden középtávú integrált városfejlesztési terv sorsát meghatározza a teljesítési lehetőség. Valószínű most 2024-ben már látható, hogy mit tud az önkormányzat ebből megvalósítani, és mit nem. Ezért már készülni kell a 2028-as tervezési évre, hogy az új keretfeltételekből megvalósítható projektek szülessenek, amelyek fontosak a település számára. Hiszen a jelenlegi stratégiába nem tudták betervezni az előre nem látható dolgokat, mint például a 2020 folyamán kialakult Covid pandémia tartós politikai, gazdasági, társadalmi, valamint urbanizációs és technológiai következményeit. Vagy a jelenleg is tartó 2022 februárjában kitört háború okozta energetikai és gazdasági válságot. A legalaposabb tervezést is megváltoztathatja egy olyan esemény, ami tőlünk független, akár egy globális felmelegedés környezeti tényezője is átformálhatja a stratégiát.

Mindenesetre a tervezést a helyi adottságokhoz és lehetőségekhez kell igazítani a felhalmozódott régi és az előttünk tornyosuló új kihívások figyelembevételével.

Az integrált városfejlesztési stratégia készítését az EU Bizottságának rendelkezései szabályozzák. Jóváhagyni az illetékes önkormányzat feladata és hatásköre, de a városfejlesztési közösségi támogatások igénybevételéhez ez a dokumentum elengedhetetlenül szükséges. A dokumentum fő célja, Kunhegyes város európai uniós és a kormány által finanszírozott visszanemtérítendő támogatások lehívása. Ezeknek a fejlesztéseknek gazdasági, társadalmi és környezeti értelemben vett fejlesztéseknek kell lennie.

E dokumentummal szembeni követelmény, hogy olyan közép- illetve hosszú távú célokat, terveket tartalmazzon, amely jelen esetben Kunhegyes városfejlesztési lehetőségeit tartalmazza. Ez nem egy helyi jogszabály, hanem egy európai uniós pályázat fontos dokumentuma, de a városvezetés iránytűje is egyben.

A stratégia megvalósításához szüksége van partnerségi kapcsolatra az önkormányzat, a polgármesteri hivatali apparátus, a civil szféra és a helyi gazdasági-társadalmi szereplők között.

Magyarország az Európai Unión belül gazdasági mutatói miatt a kevésbé fejlett tagállamok közé tartozik. A magyar gazdaság átalakulását erősen meghatározták az 1989/1990-

e rendszerváltás és a rákövetkező időszakok mozgalmas társadalmi és politikai eseményei.

Az 1990-es évek és a 2000-es évek első felében gyorsan nőttek a társadalmi egyenlőtlenségek. Az ipari üzemek bezártak, amelyek egész régiókat sodortak tartós válsághelyzetbe. Ez történt Kunhegyesen is, működött itt egy BHG (Beloianis Híradástechnikai Gyár) Híradástechnikai Vállalat 3. számú leányvállalata, ahol telefonközpontok, telefonkészülékek, rádióadók, rádióvevők készültek. A 80-as évek végére adósságot halmozott fel, 90-es években országszerte a cég 22000 munkásból 4.5 ezret leépített, 2000-ben bezárta kapuit. Kunhegyesen és vonzáskörzetében is több százan veszítették el munkájukat. Következménye lett a magas munkanélküliség, elvándorlás, korai nyugdíjba vonulás. (24 Extra 1999.04.28.Letöltés: 2024.11.02.)

Kunhegyes létszáma a várossá nyilvánítás idején, 1989-ben 8914 fő, napjainkban 2024. január 1-jén 6829 fő. Több mint 2000 fővel kevesebb 3 évtized alatt. (Kronológia Várossá nyilvánítás, 2024.10.04.).

A rendszerváltással új lehetőségek is megnyíltak. Bekapcsolódhattunk szélesebb körű oktatási lehetőségekbe. Az iskolázottak számára jobban fizetett állásra volt lehetőség. A privatizáció, az állami üzemek magánkézbe adása ellentmondásos helyzetet teremtett. A külföldi befektetők korszerű technológiát hoztak, és korszerű termelést teremtettek Magyarországon, másokat viszont inkább a hazai piac érdekelt, ezek korlátozták a hazai termelést. Ugyanakkor számos hazai piac kapcsolódott be a világ gazdaságba. Ilyen volt például az autóipar. Összességében a gazdaság az 1990-es évek közepétől növekedésnek indult. Ezek a pozitív változások Kunhegyes város fejlődésében nem jelentek meg.

A magyarok életmódja 1990 után átalakult. Az áruválaszték robbanásszerűen bővült, fejlődött az infrastruktúra. Elindult a kereskedelmi rádiók műsora, majd a kereskedelmi tv csatornák is megjelentek. A vezetékes telefonhálózat bővítése is megindult, majd megjelent a mobiltelefonozás, kezdtek elterjedni a számítógépek a munkahelyeken, majd az otthonokban is, 1999-ben indult el érdemben az internet.

Európai Unió regionális területfejlesztési politikájának középpontjában az unió régiói és városai állnak. Célja, hogy stratégiai beruházások révén elősegítse a gazdasági növekedést és az életminőség javulását.

A regionális politika több évtizedes múlta tekint vissza hazánkban. A regionális politika elvi, jogi alapjait az Európai Unióba igyekvő kelet-közép-európai országok közül hazánk teremtette meg elsőként, a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi

XXI. törvény elfogadásával. Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk (2004. május 1.), és a megnyíló kohéziós források felértékelték a regionális politika szerepét, amely ma már a törvény kereteinél jóval szélesebb körre, a hazai fejlesztéspolitika szinte minden területére kiterjed. A nemzeti, regionális és a helyi fejlesztések tervezése során azonban továbbra is fontos tényező a területi szempontok figyelembevétele, ahogy ezt a magyar elnökség idején felülvizsgált Területi Agenda 2020 című dokumentum is alátámasztja (Pénzügyminisztérium Honlapja 2024.11.02.).

1.1. Városfejlesztés, településfejlesztés, urbanizáció

Az Európai Unió Bizottsága a városokkal együtt munkálkodik a lakosok életminőségének javításáért. Az uniós intézmény a tudásmegosztás elősegítése, finanszírozás és egyéb várospolitikai intézkedések és kezdeményezések révén segíti a városokat a fenntartható növekedésben.

Az EU-beli települések számos uniós alap pénzforrásaira pályázhatnak, és útmutatást kaphatnak a projektek megvalósításához is. A városfejlesztés megvalósítására a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium területfejlesztéséért felelős szakállamtitkársága 2009. január 28-án megjelentetett egy Városfejlesztési Kézikönyvet. A kézikönyv ismerteti az integrált településfejlesztési stratégia, az akcióterületi terv készítésének módszertanát. Ezek mellett megfogalmazza a fejlesztés megvalósításának szervezeti eszközeül szolgáló városfejlesztő társaság létrehozására és rendeltetésszerű hasznosítására, működtetésére vonatkozó szakmai szabályokat és bevált gyakorlatokat.

„A városfejlesztés a városi szövet új vagy megújult darabjának előállítását jelenti. A városi szövet az épületek meghatározott épített terek együttese, a helyi társadalom életének és működésének fizikai kerete, a városi élet anyagi hordozója, amellyel kölcsönhatásban létezik.”(Bajnai L. 2021).

„Amikor településfejlesztésről, városfejlesztésről beszélünk, mindig a város, a település térbeli fizikai valóságának az alakításáról, alakulásáról beszélünk, vagyis az urbanizációról beszélünk.”(Bajnai 2021. 7.o.)

Összegezve, a városfejlesztés feladata az itt élők számára az élet- és környezetminőség javítása, a környezetbiztonság erősítése, az erőforrásokra építő, azok fenntarthatóságát biztosító, hosszú és rövid távú fejlesztési irányok, célok és az azok elérését biztosító programok és eszközök meghatározása.

Mindezek eléréséhez olyan fejlesztési szemléletet kell követnünk, amely során nagyobb hangsúlyt kap a meglévő értékek védelme és azok fenntartható használata. Egyre fontosabbá

válí az egészségesebb, zöldebb városi környezet; a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése; a környezetbarát, energiahatékony közlekedés; a városi területekkel és erőforrásokkal való okos gazdálkodás; a közösségi energiákat és humán kapacitásokat cselekvő energiává formáló, alulról jövő kezdeményezések.

A Városfejlesztési Konceptió irányadó dokumentum, feladata megalapozni azokat a közép- és rövidtávú részletes fejlesztési programokat, amelyek konkrét lépéseket és eljárásokat rendelnek az elérni kívánt célokhoz.

1.2. Integrált városfejlesztési stratégia

Az Európai Unióban több mint egy évtizedes vita, készülődés után vált elfogadottá az integrált városfejlesztési stratégia, nálunk kampányszerűen robbant be az Integrált városfejlesztési stratégia) IVS. A Lipcsei Chartát a fenntartható európai városoktól 2007 májusában foglalmazták meg, a végrehajtásáról éppen egy évvel később, az EU szlovéniai elnöksége idején született dokumentum. A magyar kézikönyv — amely a 2007 és 2013 közötti városrehabilitációban részt vevő városok számára készült — 2007 októberében jelent meg. De már ekkor meghirdették nálunk az IVS pályázatokat is, 2008 kora nyári beadási határidővel. Mi több, közel másfélszáz IVS el is készült azóta. Rendkívül gyorsan peregtek tehát az események, pedig a Lipcsei Charta nem apró technikai változtatásokat javasolt, hanem egy alapjaiban új szellemiségű városfejlesztési gondolkodást kívánt elindítani az integrált városfejlesztési stratégia (IVS) megfogalmazásával. Ennek lényege a gazdasági, társadalmi és környezeti problémák együttes kezelése, a különböző területi és időbeli szintek összekapcsolása, a lakosság és a helyi szereplők bevonása a tervezés folyamatába, valamint a többszintű finanszírozás megoldása. Ebben a gondolatmenetben a várostervezés és a tervek megvalósítása alapvetően helyi kezdeményezésű folyamat. (Barta 2009)

Magyarországon, ahol a terület- és városfejlesztés ez idáig a központi kormányzat akaratának helyi szintre való lebontását jelentette, a Lipcsében meghirdetett integrált városfejlesztési stratégia alapvetően új irány, új korszak kezdete lehet, amely nálunk gyökeresen új gondolkodásmódot követel. A szemlélet átalakulása érthetően igen lassú folyamat, az EU és a magyar kormányzat viszont gyors eredményeket vár. Ezért a gondolkodási, tervezési, végrehajtási folyamatokat fel kell gyorsítani. Ennek érdekében az EU kezdeményezésére és támogatásával a központi kormányzat igyekszik gyökeret verni az új gondolkodásnak, és „top down” eszközökkel próbálja bevezetni az integrált városfejlesztési stratégiát a magyar városfejlesztésben. Vajon lehet-e így jelentős és gyors eredményt elérni? Vajon sikerül-e belátható időn belül a fejről a talpára fordítani a városfejlesztési gyakorlatot,

elindítani egy többnyire helyi önkormányzati szervezésű és kezdeményezésű folyamatot? Szakmai és civil fórumok foglalkoznak ma is az IVS-sel, nem csak a készítésének, módszereinek problémáival, hanem az integrált városfejlesztés eddigi eredményeivel, vagy éppen eredménytelenségével.

1.3. Vidékfejlesztés

A vidékfejlesztés mindazon gazdasági, szociális és ökológiai tényezőknek a fejlesztése, amely a vidéken élők életszínvonalának, életminőségének javítására szolgálnak, és ezen keresztül hozzájárulnak az ország társadalmi-gazdasági fejlődéséhez (Buday-Sántha A. 2010.). „A gazdasági, társadalmi, kulturális, politikai és környezeti változásoknak egy fenntartott és fenntartható folyamata, mely szándékosan megtervezett azért, hogy az egész közösség jólétét hosszú távon elősegítse” (Moseley, 1996)

A vidékfejlesztés szakpolitikai jelentősége az ezredforduló óta az európai Unióban és Magyarországon egyaránt növekszik. Ezt támasztja alá, hogy 2021 júniusában az európai bizottság 2040-ig szóló, erősebb, összekapcsolt, ellenálló és virágzó vidéki területek és közösségek felé vezető jövőképet fogalmazott meg, melyet uniós szintű Vidékfejlesztési Cselekvési terv elfogadásával, valamint az uniós, nemzeti, regionális és helyi szereplők széles körét mozgósító Vidéki Paktum létrehozásával, továbbá eddig nem alkalmazott vidékfejlesztési megoldásokkal kíván elérni. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) végrehajtása a 2021-2027 -es programozási időszakban megtartotta önállóságát, különállóságát az egyre erősödő agrár- és környezetifókusz mellett.

A vidékfejlesztési szakpolitika hazai felértékelődését jelzi, hogy a 2021–2027-es programozási időszakban Magyarországon ez az egyetlen olyan fejlesztéspolitikai terület, ahol az EU-s támogatásokhoz szánt nemzeti társfinanszírozás mértéke a korábbihoz képest jelentősen, 17%-ról 80%-ra növekszik. Ebből kiindulva tanulmányunkban a vidékfejlesztés időben és térben változó szerepét, a cél- és eszközrendszerben, valamint a finanszírozási háttérben bekövetkezett főbb változásokat tekintti át az Agrárközigazgatási Intézet kollégáinak tanulmánya annak érdekében, hogy a következő programidőszakban elérhetővé váló EU-s és nemzeti vidékfejlesztési források a vidéki területek fejlődését még inkább elősegíthessék (NAK Honlapja, 2024.11.03.).

A vidékfejlesztés közpolitikai jelentősége az ezredforduló óta növekszik az Európai Unióban és Magyarországon egyaránt. A vidék funkcióinak 21. századi újragondolása egyre komplexebb szemléletet igényel, a vidéki terekben a helyi gazdaságra, a környezetre és a

társadalom fenntartható, harmonikus együttműködésére kell helyezni a hangsúlyt. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a hagyományos mezőgazdasági térhasználat vidéken visszaszorulóban van, miközben továbbra is elvárás a vidéki népesség helyben tartása, a nem kívánatos térbeli koncentrációk kialakulásának megakadályozása, a természeti és az épített környezet kultúrállapotának megtartása. A vidéken élők életminőségének javítása a 2000-es évek óta a Közös Agrárpolitikának (KAP) is deklarált célja. Jelenleg az EU-ban a vidékfejlesztés már ugyanolyan tágan értelmezett területi felzárkóztatási program, mint amelyet korábban a kohéziós politika képviselt. A vidékfejlesztés szakpolitikai szerepének hangsúlyosabbá válását jelzi, hogy 2021 júniusában az Európai Bizottság hosszú távú, 2040-ig szóló, az erősebb, összekapcsolt, válságoknak ellenálló és virágzó vidéki területek és közösségek felé vezető jövőképet fogalmazott meg, melynek elérését uniós szintű Vidékfejlesztési Cselekvési Terv, valamint az uniós, nemzeti, regionális és helyi szintű szereplők széles körét mozgósító Vidéki Paktum létrehozása segíti. (Goda-Hamza-Mezei-Rác 2022)

A 2021–2027 közötti időszakban az Európai Parlament és a Tanács 2021/2115 rendelete alapján a KAP teljes értékű, úgynevezett általános célkitűzései (general objectives) közé emelkedett a fenntartható fejlődés előmozdítását szolgáló környezetvédelem, a fogyasztóvédelem, az állatjóléti követelmények, a közegészség védelme, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohézió. Mindemellett a 2019. novemberi „európai zöld megállapodás”, valamint az Európai Bizottság által 2020 májusában közzétett, a „termelőtől a fogyasztóig” és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos új stratégiák felerősítették a mezőgazdasági és élelmezési kérdések környezeti aspektusait, melyek a 2021–2027 közötti időszak vidékfejlesztési politikájában átfogóan megjelennek. (Goda-Hamza-Mezei-Rác 2022)

1.4. Településfejlesztés

Fogalmi meghatározások:

„Egyik jellemző megközelítés szerint a településfejlesztés tulajdonképpen lényegében nem más, mint kizárólag építészeti, mérnöki értelemben vett városépítés, városépítéset, településépítéset. A modernizmus nagy hatású városépítészeti alkotásait áthatotta az az elképzelés, hogy a városépítéset, építéset és mérnökök a technika vívmányainak letéteményeseként a lehető legmagasabb esztétikai és építészeti-műszaki színvonalú városi, települési környezetet hozzák létre a modern funkcionalista építéset elméletének és

formanyelvének városi léptékű alkalmazásával, amely az általa teremtett építészeti értékeken keresztül önmagában gyógyírt jelent a társadalom problémáira.”(Belényi – Gáspár 2020).

„A szakirodalom tükrében kirajzolódó szándék feltehetően az volt, hogy a településtudomány, településügy, településfejlesztés fogalmainak bevezetésével kialakítsák a magyar és az európai polgári jogalkotásban és a vasfüggöny túlsó oldalán levő európai országokban általánosan használatos városfejlesztés, urbanisztika és Stadtebau (városépítés), fogalmi rendszerével szemben, azok alternatívájaként használható fogalomrendszert és tudományos hátteret. Az államszocialista rendszer politikai kommunikációjához is jobban illett a fogalmi modell lefelé nivelláló alakítása. A település, településtudomány, településfejlesztés kifejezések gyűjtőfogalomként történő használatáról azt gondolhatták, hogy az kedvezőbb üzenetet közvetít a falusi lakosság irányában, mint ha városok és a községek fejlesztésével kapcsolatban a városra utaló urbanisztikáról, vagy a városokra vonatkozóan városfejlesztésről beszélnének.” (Belényi – Gáspár 2020).

A településfejlesztés a település, a város épített fizikai valóságának átalakításával teszi jobba az emberek életét. Ezért a településfejlesztés városfejlesztést és urbanizációt is jelent.

A településfejlesztés a városok és községek fizikai valóságának, épített városi és települési szövetének átalakítását, illetve új városok, települések esetében kialakítását jelenti.

A településfejlesztés egyrészt településrendezési tervek és településfejlesztési tervek készítéséből, vagyis településfejlesztési és településrendezési tervezésből, másrészt az említett tervek megvalósításából áll.

A településrendezési és településfejlesztési terveknek a közsféra által építési tevékenységgel, a város, a település épített szövetébe, épített környezetébe való fizikai beavatkozással, történő megvalósítása az operatív településfejlesztés, operatív városfejlesztés.

A településfejlesztés a települések, városok és falvak fenntartható fejlődésére és javítására irányuló folyamat, amely magában foglalja a gazdasági, társadalmi, környezeti és kulturális szempontok figyelembevételét. A településfejlesztés célja, hogy a közösségek élhetőbbé, vonzóbbá és fenntarthatóbbá váljanak. (Meggyesi 2006)

1.5. Integrált településfejlesztési stratégia

A településfejlesztési stratégia a célok és a megvalósulásukhoz szükséges beavatkozások rendszere, híd a településfejlesztési koncepció és az operatív városfejlesztési tervek között. Az operatív városfejlesztés alapidokumentuma a stratégia, amely 7-10 éves városfejlesztési célkitűzéseket fogalmaz meg, amelyeket az önkormányzat a stratégia keretében tervezett beavatkozásokkal valóra akar váltani. (Bajnai 2021 258.o.)

Az ITS középtávra szóló, megvalósítás orientált városfejlesztési dokumentum. Állandó tartalmi elemei:

- megalapozó vizsgálat
- a stratégiai célok meghatározása
- a stratégia megvalósításához szükséges eszközök és beavatkozások meghatározása

Változó tartalmi elem: Antiszegregációs terv, abban az esetben, ha a városban előfordul szegregáció problémája. (Bajnai 2021. 259.o.)

A megalapozó vizsgálatnak ki kell terjednie olyan vizsgálatokra, amelyekből a városfejlesztés átfogó céljainak konkrét stratégiai céljai meghatározásra kerülnek.

A stratégiai célok három dimenzióban kerülnek megfogalmazásra: a város fizikai, társadalmi és gazdasági valóságának dimenziójában. A stratégiai célok megfogalmazzák, hogy a konkrét helyi fizikai, társadalmi és gazdasági adottságok milyen fejlesztéseket igényelnek.

A megvalósítást szolgáló beavatkozások terve a város épített fizikai valóságába, a fizikai beavatkozásokra összpontosít.

„A megalapozó vizsgálat és a stratégia célrendszerének meghatározása azért foglalkozik nagy figyelemmel a városi társadalom életével és a helyi gazdaság működésével, a város fizikai valóságával való összefüggéseikkel, hogy a stratégiában tervezett beavatkozások a lehető leghatékonyabban elő tudják segíteni a fizikai keretek megváltoztatásával, hogy a település társadalmának élete és gazdaságának működése jobb legyen.” (Bajnai 2021. 260. o.)

1.6. Területfejlesztés

2023. évi CII. törvény a területfejlesztésről: „Magyarország kiegyensúlyozott területi fejlődése, az ország térségeit jellemző sajátos társadalmi, gazdasági és környezeti kihívások és feladatok, a vidék népességmegtartó képességének javítása, továbbá a nemzeti és térségi identitástudat megtartása és erősítése ágazati és térségi együttműködésekre épülő, szükséglet alapú fejlesztési programok összeállítását és következetes végrehajtását igényli. Ennek

érdekében szükséges a területfejlesztés finanszírozási hátterének és intézményrendszere szolgáltatási jellegének megerősítése, továbbá alkalmazott tércategóriáinak újragondolása. A területfejlesztés hatékony területi irányítása, az okszerű és takarékos területhasználat, valamint a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóság megőrzése érdekében, az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióban lefektetett területpolitikával, területhasználati elvekkel összhangban az Országgyűlés a következő törvényt alkotja.(Wolters Kluwer)

A társadalmi, gazdasági és környezeti érdekek összehangolásának szükségességét felismerve és a területfejlesztés és -rendezés szinergikus kapcsolatát elfogadva a hatályos szabályozás *közösen vonja meg* a két tevékenység végső, hosszú távú céljait. A gazdaságfejlesztési szempontokat előre sorolva a jogalkotó többek között kiemelte a szociális piacgazdaság épülésének segítségét, a környezeti adottságokra is tekintettel levő fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtését, valamint a méltányosság és kiegyenlítés jegyében a harmonikus fejlődés elősegítését.(Lapsánszky 2016)

A területfejlesztés modellek különböző megközelítéseket és stratégiákat kínálnak a helyi közösségek, városok vagy régiók fejlesztésére. Ezek a modellek általában figyelembe veszik a gazdasági, társadalmi és környezeti tényezőket, valamint a helyi erőforrásokat és igényeket (Letenyei – Sándor Cs. 2011).

Magyarország Kormánya 2025 januárjában elindítja a Versenyképes Járások Területfejlesztési Programot, amelynek célja a központi és vidéki térségek közötti fejlettségi különbségek mérséklése és a vidék népességmegtartó erejének növelése. A programot azért indítják, hogy lendületet adjanak a területi felzárkózásnak, és biztosítsák a vidék fejlesztési forrásait az uniós és a Magyar Falu Program mellett is. A program lényege, hogy az iparűzési adó 2025. évi többletéből származó bevételek kerülnek be a területfejlesztési alapba, amelyet a járások pályázati úton használhatnak fel. A Pénzügyminisztérium számításai szerint ez az összeg várhatóan 65 milliárd forintot tesz ki. A járások a saját iparűzési adó többletének megfelelő összegre pályázhatnak, azonban ha ez az összeg nem éri el az évi 250 millió forintot, a költségvetés kiegészíti azt. Ez minden járás számára garantál legalább 250 millió forintos fejlesztési keretet, míg a vármegyeszékhely-központú járások esetében ez az összeg 500 millió forint. Összesen 141 járás jut nagyobb fejlesztési forráshoz, mint amennyit az iparűzési adó többletéből nyernének, 33 járás pedig 250 millió forint feletti többlettel rendelkezik majd. A pályázati célokat minden év őszén határozza meg a kormány, a projektek kidolgozását pedig járási fejlesztési fórumok fogják koordinálni, amelyek vezetői a járásszékhelyi polgármesterek lesznek. Ezeknek a fórumoknak kétharmados többséggel kell döntést hozniuk, hogy elősegítsék a városok és környékük közötti együttműködést. (Vehir.hu 2024)

1.7. Magyarország területfejlesztési koncepciója (2021-2027)

Magyarország az EU egyik tagállamaként jogosult a 2021-2027-es kohéziós szakaszban támogatási források lehívására. A 2014–2020-as programozási időszakhoz képest vannak az erőforrások elosztási rendszerében, adminisztrációban és szemléletbeli változások is. A területi tervezéshez kapcsolódó dokumentumok már elkészültek.

A tervezés folyamata minden esetben az előkészítéssel kezdődik. Ebben kiemelt fókusz kap a stratégia törvényi, jogszabályi kerete, a stratégiaépítés alapelvei és módszerei, a terület funkcióinak, feladatainak körülhatárolása, a stratégia kiinduló hipotézisének meghatározása, valamint a technikai lépések. Ez az EU, a tagállami valamint a megyék szintjén is zajlik.

A hazai stratégiai dokumentumok közül az egyik legmeghatározottan az OFTK (Országos Fejlesztési és Területfejlesztés Koncepció), amely 2030-ig tartalmaz célkitűzéseket. A 2021-es tervezés innen indul.

A Partnerségi Megállapodás mutatja be Magyarország fő kihívásait és kitűzi fejlesztési prioritásait. Rögzíti, hogy a Magyarországra érkező uniós fejlesztési források hogyan fogják támogatni Magyarország és az Európai Unió stratégiai céljait és meghatározza az uniós források eredményes és hatékony felhasználásának feltételeit. A programokat a fő tematikus kiadási prioritások köré szervezi, a költségvetés formai struktúráját adó fejezeteknek megfelelően. Az egyes prioritásokon belül a programok szakpolitikai csoportokat alkotnak, ami az éves költségvetés címeiben is tükröződik. Az új szerkezet nagyobb átláthatóságot ad az uniós költségvetés céljairól és az egyes költségvetési szakaszok hozzájárulásának mikéntjéről. Nagyobb rugalmasságot biztosít továbbá az igények változásainak és az olyan területeken fellépő szükséghelyzeteknek a kezeléséhez, mint a biztonság és a migráció.

A legfontosabb célkitűzés a kohéziós és az értékek megteremtése, valamint a természeti erőforrások és a környezet védelme, de nem elhanyagolható a kutatás-fejlesztésbe való beruházás (Magyarország is ehhez fog igazodni: a K+F+I ráfordítás jelenleg 1,35%, és 1,8% a cél). Magyarország Partnerségi Megállapodás tervezete összefoglalja a 2021-2027 közötti uniós fejlesztési ciklusra vonatkozó kohéziós fejlesztések (ERFA, KA, ESZA+, ETHA alapok) magyar fejlesztési beavatkozásait, a kapcsolódó koordinációs és végrehajtási mechanizmusok és a támogatási források megoszlásának ismertetésével. Ezzel biztos alapot nyújt a kohéziós források nemzeti érdekeknek megfelelő, hatékony felhasználásához. A forrásfelhasználás konkrét beavatkozásait az operatív programok tartalmazzák. A Partnerségi Megállapodásban rögzített koordinációs mechanizmusok, programok közötti lehatárolások a hazai fejlesztési

programok kapcsolódásához is mérvadók, hozzájárulva azok tervezhetőségéhez, megszilárdításához (Széchenyi Egyetem, 2024.10.13.).

1.8. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz

A TOP Plusz Magyarország 2021-2027 programozási időszakra szóló területi operatív programja, amely az ország teljes területét lefedi, így a kevésbé fejlett régiók és a fejlett régióknak számító Budapest fejlesztéseit egyaránt támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevesbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. Célja az EU szintű és az országon belüli területi kohézió javítása, ennek érdekében a régiók és megyék fejlettségi pozíciójának javítása az EU átlag viszonylatában, az országon belüli egyenlőtlenségek csökkentése, kiemelten a négy legkevesbé fejlett régió (Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Alföld, Észak-Magyarország) és a komplex programmal fejlesztendő 36 járás fejlesztése. Budapest esetében a nagyváros-specifikus kihívások kezelése a cél. (Pályázati Portál, Magyarország Kormánya, 2024.10.14.).

A TOP Plusz Magyarország 2021-2027 programozási időszakra szóló területi operatív programja. A TOP Plusz a 2014-2020 közötti Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) eredményeire épít, annak tematikáját és integrált területi programokon (ITP) keresztül megvalósuló modelljét folytatja. A program célja az EU szintű és az országon belüli területi kohézió javítása, ennek érdekében a régiók és megyék fejlettségi pozíciójának javítása az EU átlag viszonylatában, az országon belüli egyenlőtlenségek csökkentése, kiemelten a négy legkevesbé fejlett régió és a komplex programmal fejlesztendő 36 járás fejlesztése.

A TOP Plusz megyei forráskerete – hazai társfinanszírozással együtt – 1 873,2 milliárd forint. E keretösszegnek legalább 65%-a a négy legkevesbé fejlett régióba jut. A TOP Plusz megyei integrált területi programokra épül, így minden megyének lehetősége van saját fejlesztési prioritásainak megfelelően tervezni és felhasználni a megyei TOP Plusz keretösszeget. A négy legkevesbé fejlett régió megyéiben a TOP Plusz összes fejlesztési beavatkozása finanszírozható.

2. SAJÁT KUTATÁS

2.1. Magyarország régiói

Az 1970-es évek elején alakította ki az Eurostat a **NUTS**- osztályozást (Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques – statisztikai célú területi egységek nómenklatúrája), amelynek az volt a célja, hogy olyan, terület- és népességnagyság szempontjából összemérhető, összehasonlítható terület egységeket jelöljön ki, amelyek alapján egységes térségi statisztikák gyűjthetők és állíthatók össze.

Az Európai Parlament és a Tanács 1059/2003/EK rendelete előírásai szerint alakították ki Magyarországon a NUTS 1 szintet, mely az úgynevezett „statisztikai nagyrégióknak” felel meg. Magyarországot három statisztikai nagyrégióra osztották fel: Alföld és Észak, Dunántúl és Közép-Magyarország statisztikai nagyrégiók (Hunmix, 2024.10.10.).

2. ábra Magyarország nagyrégiói

(Forrás: Hunmix, 2024.10.10.)

A rendszer hierarchikusan épül fel, az egyes tagállamokat NUTS 1 egységekre, NUTS 2 egységekre, emezeket pedig NUTS 3 egységekre osztja fel. Azt, hogy egy közigazgatási egységet melyik NUTS-szintbe kell besorolni, népesség-küszöbértékek alapján határozzák meg. (Buskó 2023) Magyarországon a nagyrégiók feleltethetők meg a NUTS 1, a tervezési-statisztikai régiók a NUTS 2, míg a vármegyék a NUTS 3 területi szintnek.

Magyarország 8 tervezési-statisztikai régióra tagolódik, amelyekből 6 régiót egyenként 3 vármegye alkot: (Google KSH, 2024.10.10.) Nyugat-Dunántúl (Győr-Moson-Sopron, Vas, Zala), Közép-Dunántúl (Fejér, Komárom-Esztergom, Veszprém), Észak-Magyarország (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád), Észak-Alföld (Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg), Dél-Alföld (Bács-Kiskun, Békés, Csongrád-Csanád), Dél-Dunántúl (Baranya, Somogy, Tolna). Pest vármegye, illetve Budapest önálló régióként funkcionál.

3. ábra Magyarország tervezési-statisztikai régiói

(Forrás: KSH, 2024.10.10.)

Kunhegyes az Észak – Alföldi régióhoz tartozik, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében, a Kunhegyesi járás székhelye. A járási hivatalok székhelyét és illetékességi területét a 66/2015. (III. 30.) Kormányrendelet szabályozza. A Kormányrendelet 1. számú melléklete összesen 197 járást határoz meg, melyből 23 a főváros kerületeinek megfelelően került kialakításra. (KSH, 2024.10.14.)

MAGYARORSZÁG JÁRÁSAI, 2016. JANUÁR 1.

4. ábra Magyarország járásai
(Forrás: KSH, 2024.10.14.)

2.2. Jász- Nagykun-Szolnok vármegye bemutatása

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye Magyarország közepén, a Tisza két partján terül el. Területe 5259 km², melyet északon Heves-, keleten Hajdú- és Békés-, délen Békés- és Csongrád-, nyugaton pedig Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyék határolnak.

Néhány kisebb domborzati kitüremlésétől eltekintve, sík felszínű vármegyénk területe határozott földrajzi egység. Síkság. Területének egyharmada a megye tengelyében kigyózó Tisza jobbpartján terül el, földjének kétharmada a folyó balpartján fekszik. Sajátos négyszögyszerű alakú. A Vármegye balparti, nagyobbik része egyrészt a Tisza, másrészt a Hortobágy-Berettyó-Kőrös-vonal összehajló ívei közé van zárva.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye átlagos magassága 90 m a tenger színe fölött. Lapszerűen sík felülete alig mutat valami számba vehető függőleges tagoltságot. Sima asztallaphoz hasonlít. Az alföldi táj képéhez tartoznak azok az elszigetelten álló, mindegy 4-6-8 m magas, szabályos kerek halmok és dombocskák is, amiket a nép kunhalmoknak, tatárhalmoknak, törökhalmoknak, vagy Örshalmoknak nevez. Eredetüket többféleképpen magyarázzák. Mind régi temetkező helyek; felmerült azonban olyan vélemény is, amely szerint e tumulusok nem emberi alkotások, hanem természetes úton létrejött, zátonyszerű képződmények. Az ásatások eredményeként felszínre került gazdag leletek szerint nagyrészüket a kelta, továbbá a hallstadti korból ered. Kunhegyes határában kilenc kunhalom csoportosul háromszög alakban: Akasztóhalom, Kőhalom, Kis- és Nagypurgányhalom, Ráchalom, Jajhalom, Porosállás, Nagyállás és Fehérhalom (Scheftsik 1935).

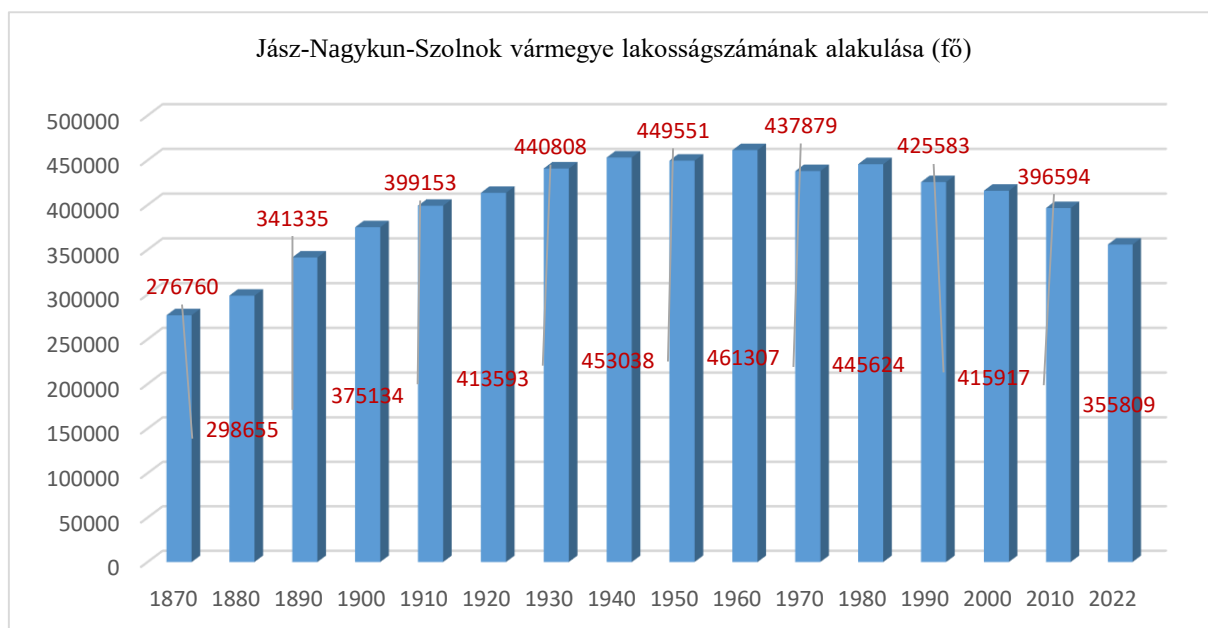
A vármegye településhálózatát a szélsőségektől mentes településméreteket, valamint a sűrű kisvárosi hálózat jellemzi. A kisvárosok között nagy arányban fordulnak elő a tízezer főnél

népesebb, vagy azt megközelítő népességű városok (20 városból 11 ebbe a települési kategóriába tartozik). Mindemellett az erőteljesen vidékies jelleg és a Tisza szerepe is meghatározó. „A vízrendszer a vármegye településhálózatának fejlődését jelentősen befolyásolja: 78 településből 31 közvetlenül érintkezik a Tiszával és legnagyobb mellékfolyói további települések egész sorát érintik. A településhálózat karakteres elemei a tanyás települések is, melyek a Jászság, Nagykunság és Tiszazug tájain terülnek el. A nagyvárosok hiányát három vármegyei pólus: Szolnok, Jászberény és Karcag kompenzálja.”(Térport, 2024.10.17.)

A vármegye **éghajlati** szempontból igen száraz, forró nyarak és enyhe telek vannak. Csapadék kevés, a napsütéses órák száma magas. Gyakori a szárazság és az aszály. Fő vízfolyása a Tisza, jelentősebb mellékfolyói: a Zagyva és a Hármas-Körös. A vármegye természeti viszonyait a folyószabályozás megváltoztatta, amely elsősorban a nagyüzemi mezőgazdaság feltételeinek megteremtését szolgálta, így a folyókban gazdag térség igen száraz, gyér lefolyású, sőt egyes részei erősen vízhiányosak. A szárazságot növeli, hogy az ország csapadékban legszegényebb területei is részben a vármegyében találhatók.

2.2.1. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye demográfiai adatai

A vármegye **népességi** viszonyai a kilencvenes években az országos trendnél némileg kedvezőbben alakultak, viszont az ezredfordulót követően a népességvesztés üteme rendkívül felgyorsult. Hét év alatt mintegy 5%-kal csökkent a népesség, ezt elsősorban a lakosság egyre tömegesebbé váló elvándorlása okozta. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakónépessége 2022. október 1-jén 355 809 fő volt, ami Magyarország össznépességének 3,7%-át tette ki. A 2011-es népszámlálás óta 30 785 fővel csökkent a vármegye lakosság száma.

5. ábra Jász- Nagykun- Szolnok vármegye lakosságának alakulása (fő)

Forrás: Saját szerkesztés KSH (2024.10.17.) adatok alapján

19. század utolsó harmadától Jász-Nagykun-Szolnok vármegye lakosságszáma egyenletesen növekedett, egészen az 1960-as évekig. A legtöbbben 1960-ban éltek a vármegyében 461 307 fő. A 80-as évektől, egészen napjainkig folyamatosan csökken a vármegye népességszáma, ma már kevesebben laknak a vármegyében, mint 1900-ban (KSH, 2024.10.17.)

A 2022-es népszámlálási adatok szerint a magukat vallási közösséghez tartozónak valló Jász-Nagykun-Szolnok vármegyeiek túlnyomó többsége római katolikusnak tartja magát. Emellett jelentős egyház a vármegyében még a református.

A népszámlálás adatai alapján a város lakónépességének 6,4%-a, mintegy 22 626 személy vallotta magát valamely kisebbséghez tartozónak. A kisebbségek közül cigány, német és ukrán nemzetiségűnek vallották magukat a legtöbbben.

2.2.2. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye gazdasága

2.2.2.1. Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye jó minőségű termőföldje és a napsütéses órák magas száma miatt mezőgazdasági szempontból fontos szereppel bír, különösen a búza-, rizs-, kukorica-, napraforgó-termesztésben és a sertés-, juh-, szarvasmarha-tenyésztésben. A

vármegye talajadottságai kifejezetten jónak tekinthetők, elsősorban a Jászságban, Kunmadaras környékén, valamint Túrkeve, Törökszentmiklós, Tiszaöldvár és Kunszentmárton térségében.

A szántóföldi termelés szempontjából alacsony termékenységű talajok is előfordulnak: a Hortobágy terméketlen pusztái, a szolnoki ártér egyes részei, Újszász környéke, a Jászberénytől északra fekvő területek, valamint a Karcag-Túrkeve-Mezőtúr tengelyben fekvő területek egyes részei. E területeken a gyér termőképesség ellenére is a szántóföldi művelés a meghatározó. A gyep és az erdőterületek kiterjedése a vármegyében igen alacsony, mintegy 10-11%. A kert, a szőlő és a gyümölcsös területek aránya elenyésző.

A szántóföldi növénytermesztés uralkodó voltából adódóan a tájat a nagy, egybefüggő táblák, az erős kultúrsztyepp jelleg jellemzi. A térséget néhol telepített akácos, a laposabb, szikes területeken rét-legelő, esetleg ligeterdők szakítják meg. A folyókhoz, árterekhez, illetve a mélyebben fekvő területekhez közeledve ezt a homogén tájképet a mozaikosabb jelleg váltja fel. A Tisza, a Hármas-Körös, valamint a Tisza-tó környékének ártéri ligeterdői kapnak meghatározó szerepet.

A Szolnoki Erdészet működési területe az egész Jász-Nagykun-Szolnok vármegye. A vármegye 78 településéből 68 területén kezel állami földterületet. A vármegye területén korábban 5 erdészet több lépcsőben való összevonásával alakult ki a jelenlegi szervezet.

A kezelt terület erdőtervezett része 95 %-a, a fennmaradó 5 % fásítás vagy kivett művelési ágban lévő terület. Az erdőterületek 43%-a védelmi rendeltetéssel bír, ami főként talajvédelmi rendeltetés, de a területek 19,8%-a természetvédelmi vagy NATURA 2000 rendeltetésű. A megye erdeiben számos védett és ritka növény- és állatfaj található, amelyek megőrzésére különös figyelmet fordítanak.

Az erdőgazdálkodás célja a fenntartható erdőhasználat, amely magában foglalja a faállományok hasznosítását, az erdők regenerálását és a természetvédelmi szempontok figyelembevételét. Az erdők hozzájárulnak a levegőminőség javításához, a talajvédelemhez és a vízmegtartáshoz, valamint fontos szerepet játszanak a klímaváltozás mérséklésében. Az erdőgazdálkodás mellett az erdők turisztikai és rekreációs lehetőségeket is kínálnak, ami hozzájárul a helyi gazdaság fejlődéséhez.

2.2.2.2. Ipara

Szolnok vármegye **gépipara** sokszínű és jelentős szerepet játszik a helyi gazdaságban. A vármegyében számos gépgyártó vállalat működik, amelyek különböző ipari gépeket,

berendezéseket és alkatrészeket állítanak elő. Ezek a cégek gyakran korszerű technológiákat alkalmaznak a termelés során. A gépiparban egyre nagyobb szerepet kap az automatizálás és a robottechnológia. Számos helyi vállalat fejleszti és gyártja az automatizált rendszereket, amelyek javítják a termelési hatékonyságot.

A vármegyében található néhány járműgyártó és -összeszerelő üzem, amelyek alkatrészeket és kész járműveket állítanak elő, hozzájárulva ezzel a regionális foglalkoztatottsághoz. A gépiparhoz kapcsolódó kutatási és fejlesztési tevékenységek is növekvő jelentőséggel bírnak. Az innováció és az új technológiák bevezetése kulcsfontosságú a versenyképesség fenntartásában.

A helyi oktatási intézmények, például szakképző iskolák és főiskolák, együttműködnek a gépipari cégekkel, hogy megfelelő szakképzett munkaerőt biztosítsanak.

Összességében Szolnok vármegye gépipara folyamatosan fejlődik, ami hozzájárul a helyi gazdaság dinamizmusához és a munkahelyek teremtéséhez.

Szolnok vármegye **élelmiszeripara** jelentős szerepet játszik a helyi gazdaságban, köszönhetően a gazdag mezőgazdasági hagyományoknak és a változatos termelési lehetőségeknek. A vármegye gazdag mezőgazdasági termelésben, így sokféle alapanyag áll rendelkezésre, például gabonafélék, zöldségek, gyümölcsök és húsfélések. Ezek az alapanyagok a helyi feldolgozóipar számára fontosak. Számos élelmiszer-feldolgozó üzem található a térségben, amelyek különböző termékeket állítanak elő, például húskészítményeket, tejtermékeket, pékárakat és konzervált élelmiszereket. A kézműves és kisüzemi élelmiszertermelés is népszerű, különösen a helyi piacokon és vásárokon. A kézműves sajtok, borok és pékárak iránti kereslet folyamatosan növekszik. Az utóbbi években egyre nagyobb hangsúlyt kap a fenntartható és bioélelmiszer-termelés. Sok helyi gazda és vállalkozás törekszik a környezetbarát módszerek alkalmazására. A helyi egyetemek és kutatóintézetek együttműködnek az élelmiszeripari cégekkel, hogy új technológiákat és termékfejlesztéseket valósítsanak meg. Szolnok vármegye élelmiszeripara folyamatosan fejlődik, alkalmazkodik a piaci igényekhez, és hozzájárul a helyi közösségek életminőségének javításához.

Szolnok vármegye **kémiai ipara** változatos és jelentős szerepet játszik a helyi gazdaságban. A térségben több olyan vállalat működik, amelyek különböző ipari vegyszereket, például festékeket, tisztítószerket és adalékanyagokat gyártanak. Ezek a termékek széleskörű felhasználásra készülnek különböző iparágakban. A kémiai ipar szoros kapcsolatban áll a feldolgozóiparral, például a műanyagiparral és a gyógyszeriparral. Számos helyi vállalat gyárt

műanyag alapanyagokat és kémiai készítményeket, amelyek fontos alkatrészek más ipari termékekben. Az utóbbi években egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a fenntartható és környezetbarát kémiai folyamatok. A helyi cégek törekszenek a környezeti hatások minimalizálására és a biztonságosabb termelési módszerek alkalmazására. A kémiai iparban is fontos a kutatás és fejlesztés, amelyet a helyi egyetemek és kutatóintézetek támogatnak. Új technológiák és innovatív termékek fejlesztése zajlik a térségben. A kémiai ipar jelentős munkaadó a térségben, így fontos szerepe van a helyi foglalkoztatottság növelésében és a szakképzett munkaerő biztosításában. Szolnok vármegye kémiai ipara dinamikusan fejlődik, és hozzájárul a regionális gazdaság stabilitásához és növekedéséhez.

Szolnok közlekedési csomópont, ahol az M4-es autópálya és a fő vasútvonalak találkoznak. Ez a kedvező elhelyezkedés elősegíti a logisztikai szolgáltatások fejlődését. A vármegyében több **logisztikai központ** és raktár működik, amelyek a regionális és nemzetközi áruszállítást segítik elő. Ezek a központok a termékek gyors és hatékony kezelését biztosítják. A helyi vállalatok széleskörű szállítmányozási szolgáltatásokat kínálnak, beleértve a közúti, vasúti és vízi szállítást. Ez lehetővé teszi a gyors és megbízható logisztikai megoldások alkalmazását. A raktározási kapacitások folyamatos bővítése és az ellátási lánc optimalizálása fontos szerepet játszik a helyi gazdaságban. A vállalatok igyekeznek a legmodernebb technológiákat alkalmazni a hatékonyság növelése érdekében. A szolgáltató szektor, mint például a pénzügyi, IT és ügyfélszolgálati szolgáltatások is fejlődnek. A logisztikai cégek egyre inkább integrálják ezeket a szolgáltatásokat a működésükbe, hogy versenyképesebbek legyenek.

Szolnok vármegye **fenntartható ipari fejlesztései** egyre nagyobb hangsúlyt kapnak az utóbbi években. A helyi ipar egyre inkább fókuszál a megújuló energiaforrások, például nap- és szélenergia hasznosítására. Számos vállalat kezdeményez napenergia-berendezések telepítését, amelyek csökkentik az energiafogyasztás költségeit és környezeti lábnyomát. A gyártási folyamatok energiahatékonyságának növelése érdekében a helyi cégek korszerű technológiákat és automatizálási megoldásokat alkalmaznak. Ezzel csökkentik az energiafelhasználást és a károsanyag-kibocsátást. A hulladékminimalizálás és az újrahasznosításra irányuló törekvések is fontos szerepet játszanak a fenntartható ipari fejlesztésekben. A vállalatok egyre inkább törekednek a környezetbarát gyártási folyamatokra, amelyek csökkentik a keletkező hulladék mennyiségét. A helyi ipar vállalatai figyelmet fordítanak a fenntartható beszállítói lánc kialakítására, amely magában foglalja a helyi termelők és fenntartható források előnyben részesítését. A vállalatok folyamatosan képzéseket és workshopokat szerveznek a fenntarthatóság témájában, hogy növeljék a dolgozók és a közösség

tudatosságát a környezetvédelem fontosságáról. Szolnok vármegye ipara egyre inkább a fenntartható fejlődés irányába mozdul el, ami hozzájárul a régió versenyképességének növeléséhez és a környezetvédelméhez.

2.2.2.3. Turizmus

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye turizmusa sokszínű és változatos lehetőségeket kínál a látogatók számára. A Tisza folyó és környéke népszerű a vízi turizmus szerelmesei között. A folyó mentén kerékpáros- és gyalogos túrák, horgászat és kajakozás népszerű programok. Szolnok városában számos kulturális intézmény található, mint például a Szolnoki Képzőművészeti Múzeum és a Damjanich János Múzeum. A történelmi épületek és a helyi hagyományok is gazdagítják a turisztikai kínálatot.

Jász-Nagykun-Szolnok megye termálvizekben igen gazdag. Számos kellemes termálfürdő található itt, többek között: Cserkeszőlő, Berekfürdő, Jászapáti, Jászberény, Szolnok, Karcag, Kisújszállás, Mezőtúr, Tiszafüred, Túrkeve településen. A fürdők vize gyógyító hatású a reumatikus betegségekre, nőgyógyászati betegségekre, egyes vizek ivókúráként alkalmazhatók gyomor- és hasi megbetegedésekre. A fürdőkben gyógykezelések is igénybe vehetők. Ezek a kezelések egyaránt szolgálják a gyógyulásra és pihenésre vágyó vendégeket.

A helyi kultúra és hagyományok bemutatására számos fesztivál és rendezvény kerül megrendezésre, mint például a Szolnoki Tavaszi Fesztivál vagy a Tiszai Halfesztivál. A környező falvakban a falusi turizmus is népszerű, ahol a látogatók megismerhetik a helyi életmódot, kézműves termékeket vásárolhatnak, és részt vehetnek mezőgazdasági tevékenységekben. A települések rendkívül gazdagok népművészeti és iparművészeti hagyatéokban. A népi fazekasság központjai: Karcag és Mezőtúr, Tiszafüred, ahol világhírű fazekas munkák készülnek.

A vármegye területén számos lehetőség van aktív kikapcsolódásra, mint például kerékpározás, túrázás és vízi sportok. A vármegye turizmusa változatos programokat és élményeket kínál, ami vonzóvá teszi a látogatók számára, legyenek azok helyiek vagy külföldiek. A tó feltöltése után magyar turisták kezdték el látogatni a tavat, mert sokkal olcsóbb volt a Balatonnál. Megkezdődött a falusi turizmus, a tó körül kempingek, szállodák, strandok épültek. A part mentén hat szabadstrand, Tiszafüreden pedig termálfürdők kínálnak fürdési lehetőséget. Abádszalók környékén a vízi sportok széles skálája gyakorolható, beleértve motoros vízi sportokat is. A horgászat a szabályok betartása mellett engedélyezett. A Tisza-tó vadvízi világa gyalog, kerékpárral, lóháton és csónakkal is bejárható. A Tisza-tavi

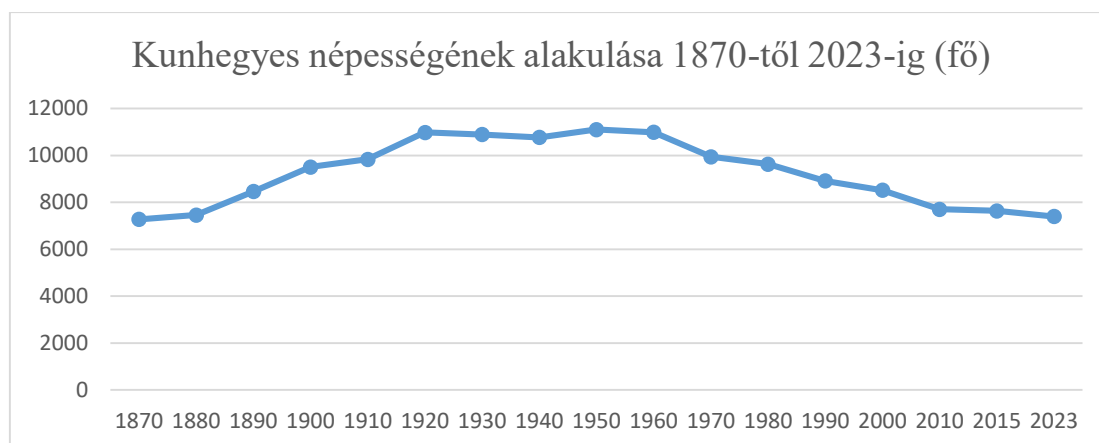
madárrezervátum védett terület, csak vezetővel látogatható. 2012-ben nyílt meg Poroszlón a Tisza-tavi Ökocentrum, amely interaktív módon mutatja be a Tisza-tó és a Tisza-völgy természeti értékeit és élővilágát.

3. KUNHEGYES VÁROS FEJLESZTÉSÉNEK STRATÉGIAI KÉRDÉSEI, HELYZETELEMZÉS

Kunhegyes város az Észak-Alföldi régióban, Jász – Nagykun – Szolnok vármegyében, a Kunhegyesi járás székhelye.

Az Alföldön, a Közép-Tiszavidéken, a Nagykunság északnyugati részén található, a Nagykunsági-főcsatorna közelében, a Kakat-ér mellett, Budapesttől 160, a Tisza-tótól (Abádszalóktól) kb. 15, a megye székhelyétől, Szolnoktól pedig kb. 50 kilométerre.

A város népessége 2024. január 1-jén 6829 fő, népsűrűsége 51,33 fő/km, területe 148,93 km², több mint 700 éves alföldi település, földrajzi elhelyezkedéséből és gazdag történelmi múltjából adódóan gazdasági, oktatási, kereskedelmi szempontból központi szerepkörrel rendelkezik, tizenöt kilométeren belül több mint 30.000 ember él.(Szabó 2015)

6. ábra Kunhegyes népességének alakulása

Forrás: Saját szerkesztés Népszámítás portálon (2023) adatok alapján, Letöltés dátuma, 2024.10.23.

Kunhegyes kisváros, sem regionális, sem megyei relációkban nem játszik központi szerepet. Kunhegyest az Észak-alföldi régió stratégiai programja a teljes értékű törpevárosok közé sorolja, amelyek bizonyos szolgáltatások tekintetében a szomszédos települések lakosságának kiszolgálásával központi szerepet töltenek be. A Jász-Nagykun-Szolnok megyei területfejlesztési koncepcióban a Nagykunság, illetve kapcsolatrendszere alapján a Tisza-mente városhálózatahoz sorolt, a megye belső periferiájához tartozó település, amely járásközpontként kap szerepet. Kunhegyes a városi rangot 1989-ben nyerte el, 2013 óta a járásszékhely. A kunhegyesi járáshoz a székhelyen kívül hat település tartozik: Abádszalók, Tiszabura, Tiszagyenda, Tiszaroff, Tomajmonostora és Tiszabő. Kunhegyes a járás déli sarkában található, a hozzá tartozó településektől 10-23 km távolságra.

7. ábra Kunhegyes elhelyezkedése Magyarországon

Forrás: Kunhegyes Város Honlapja, Kunhegyes Város Településfejlesztési Stratégiája 2015.

Az 1956-os forradalom leverése után a Kádár-rendszer enyhített a politika szigorán. A lakosság gazdasági, kommunális, szociális, kulturális és egészségügyi igényeinek kielégítése Kunhegyesen is felgyorsult. Takarmánykeverő, húsfeldolgozó üzem, kenyérgyár épült, a BHG gyárat telepített Kunhegyesre, munkalehetőséget teremtve azoknak, akik a mezőgazdaságban már nem tudtak elhelyezkedni.

Tovább bővült a betonjárda-, villamoshálózat, majd a vízhálózat kiépítése is elkezdődött.

Újabb tantermek épültek az iskolákban, Tanyai Kollégium, Mezőgazdasági Technikum, Ipari Szakmunkásképző Iskola, Gimnázium épült, ezzel területi oktatási centrummá alakult Kunhegyes.

Az egészségügy mentőállomással, szülőotthonnal, tüdőgondozó intézettel, bölcsődével, központi orvosi rendelővel lett gazdagabb, a község szélén talált termálvízre strandfürdő is épült.

1964-ben új művelődési központot avattak, a tsz-ek, üzemek vezetését fokozatosan szakemberek vették át. Ezek a vezetők egyre inkább a nyugati ipar, mezőgazdaság eredményeit figyelték, kijutottak tanulmányutakra, látták, hogy az ott elért teljesítményeket nálunk is meg lehetne valósítani, de ehhez mélyreható változásra lenne szükség.

1989. március 1-jén Kunhegyes újra városi rangot kapott. A városavatóra addig meglehetősen szokatlan helyszínen, a református nagytemplomban került sor, mintegy 3 000 megjelent részvételével.

Az 1990. május 23-án tartott országgyűlési választások nyomán megtörtént a rendszerváltás. Megszűnt az egypártrendszer, elkezdődött a gazdasági élet átalakulása. A kezdeti optimizmus azonban nem tartott sokáig. A lakosság Kunhegyesen is az életszínvonal emelkedésére, jobb közérzetre számított, ehelyett az ipari, mezőgazdasági üzemek bezárása, a megyén belül is magas – 30 % körüli – munkanélküliség következett. Ez magával hozta a fizetőképes kereslet csökkenését, a depresszióra hajló közérzetet, a kocsmák számának ugrásszerű növekedését (Kunhegyes Városi Könyvtár Honlapja, 2024.10.23.).

Történtek azért pozitív változások is, melyek megkerülhetetlenek voltak: aszfaltozott utak, telefonhálózat kiépítése. A vezetékes gázhálózat is teljes lett 1995-ben, a szennyvíz vezetékhálózat is kiépült.

Kunhegyes gazdasága napjainkban alapvetően a mezőgazdaságra és kisebb vállalkozásokra épül, de a térséget sújtó kihívások, mint a népességcsökkenés és a fiatalok elvándorlása, befolyásolják a helyi gazdaság fejlődését is. A település demográfiai változásai miatt a munkaerőhiány szintén gondot jelenthet, ami különösen a mezőgazdasági és kisebb ipari szektorokat érinti. A város célja a helyi munkahelyek növelése, és ennek érdekében több pályázati támogatást is igénybe vesznek.

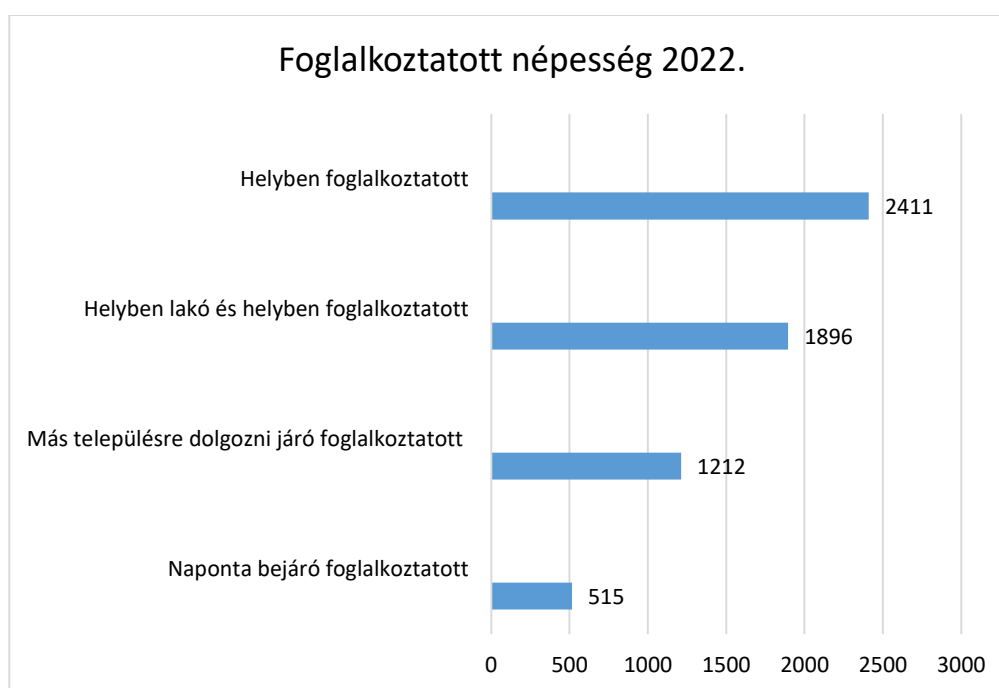
A mezőgazdaság dominanciáján túl Kunhegyesen jelen van a közfoglalkoztatás és a helyi önkormányzat által működtetett szociális programok. Az önkormányzat a közelmúltban különböző gazdasági programokat is kidolgozott a helyi kis- és középvállalkozások támogatására, amelyek fontos szerepet játszanak a település gazdasági stabilitásának biztosításában. A helyi fejlesztések közé tartozik az infrastruktúra korszerűsítése, ami elősegíti az elérhetőséget és a gazdasági növekedést.

3.1.Munkaerőpiaci jellemzők

Kunhegyes munkaerőpiaca napjainkban komoly kihívásokkal küzd, melyeket elsősorban a népességfogyás, az elöregedő lakosság és a fiatalabb generációk elvándorlása okoz. A mezőgazdaság továbbra is a helyi gazdaság gerincét adja, hiszen a város földrajzi adottságai kedveznek az agrártermelésnek, így számos munkalehetőség kínálkozik ezen a területen. A mezőgazdasági szezonális munkák, valamint a közfoglalkoztatás is fontos szerepet játszanak a foglalkoztatásban, bár a stabil munkahelyek száma korlátozott. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a fiatalok más településekre költöznek, ahol több a munkalehetőség és nagyobb a jövedelmi kilátás.

Az elérhető szakképzési lehetőségek és pályázati támogatások célja a helyi munkaerőpiac megerősítése, és a városban több fejlesztési program is fut, amelyek a munkahelyteremtést és a gazdasági stabilitást igyekeznek elősegíteni. Emellett a városvezetés célzott intézkedésekkel támogatja a fiatalok helyben maradását, például szociális programokon és képzési támogatásokon keresztül.

A városban működik egy húsipari nagyvállalat, és a legtöbb munkahelyet ő biztosítja a lakosoknak. A foglalkoztatottak számát és összetételét települési szinten a Központi Statisztikai Hivatal kizárólag a népszámlálások alkalmával méri fel, vagyis a 2022-es népszámlálás tekinthető a legfrissebb adatnak. A népesség száma gazdasági aktivitásuk szerint: foglalkoztatottak 3108 fő, munkanélküli 287 fő, ellátásban részesül 1846 fő, eltartott 779 fő. A 15 évesnél fiatalabb korosztály 1036 fő (KSH, 2022. 2024.10.24.)

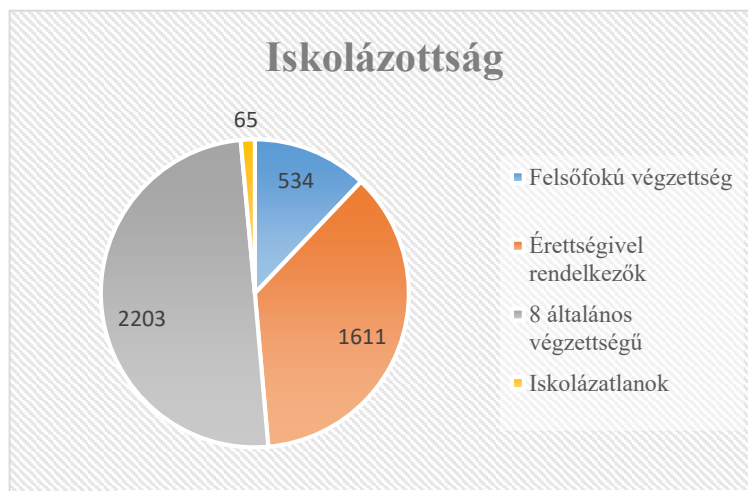
8. ábra Kunhegyesen a foglalkoztatottak száma 2022-ben

Forrás: Saját szerkesztés KSH (2022) adatok alapján

3.2. Oktatási Helyzet

A városban alapfokú és középfokú oktatási intézmények működnek, amelyek biztosítják az alapvető képzést a helyi fiatalok számára. A szakképzésben részt vevő fiatalok száma növekedhet, mivel a térségben szükség van technikai és gyakorlati szaktudásra. A magasabb szintű oktatás és képzettség iránt érdeklődők általában nagyobb városokba, például Szolnokra vagy Budapestre mennek tanulni.

Kunhegyes felnőtt lakosaiból 534 felsőfokú végzettséggel rendelkező, 1 611 érettségivel rendelkező, 2 203 nyolc általánost végzett lakos él. 65 lakos az 1. évfolyamot sem végezte el. A foglalkoztatottak száma 2 607, 657 lakosnak nincs munkája, 2 531 inaktív kereső, míg 1 909 lakos eltartott (Microsoft Bing Költözz be, 2024. 10.24.).

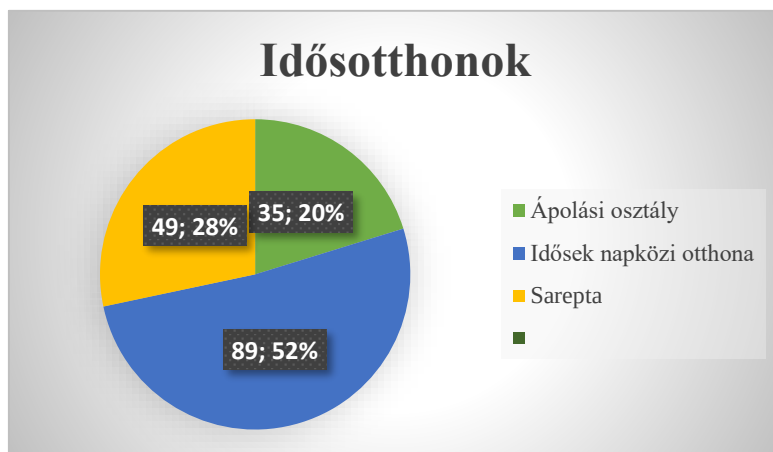
9. ábra Kunhegyes lakosainak iskolázottsága

Forrás: saját szerkesztésű Microsoft Bing alapján, 2024)

A városban 2 bölcsőde működik, egy állami- és egy egyházi fenntartású. Óvodából 3 állami- és 1 egyházi intézmény van, iskolából 1 állami és 1 egyházi. Kunhegyes középfokú oktatási intézményeiben a gépészet szakmacsoport, az építészet szakmacsoport, a faipari szakmacsoport, a kereskedelem-marketing, üzleti adminisztrációs szakmacsoport, a vendéglátás-turisztika szakmacsoport, az élelmiszeripari szakmacsoport a HÍD program és a közgazdasági szakmacsoport területén sokféle szakképzés folyik évtizedek óta. Épület- és szerkezetlakatos, kőműves és hidegburkoló, festő, mázó és tapétázó, asztalos, eladó, szakács, cukrász, húsipari termékgyártó, faipari gépkezelő, vállalkozási és bérügyintéző szakmákat képeznek (Szabó A. 2015). Természetesen gimnáziumi oktatás is jelen van a városban, érettségit is lehet szerezni.

3.3. Egészségügyi és Szociális Ellátás

Kunhegyes város egészségügyi ellátórendszere a város lakosainak egészségügyi alapellátását és egészségügyi gyógyító-megelőző ellátását biztosítja. Az önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás és az egészséges életmódhoz szükséges környezet biztosítása. Emellett törekszik a betegségmegelőzéssel kapcsolatos felvilágosításra és az időskori gondozási tevékenység kiszélesítésére. Szociális ellátórendszerén belül segíti a mozgásukban korlátozott és a krónikus betegségben szenvedő lakosságot. Az egészségnevelés és egészségfejlesztés célcsoportjainak kiemelten az óvoda és iskola (általános és középiskola) korú gyermekek és fiatalok tekinthetők, hisz e korosztály egészségmagatartása határozza meg döntő mértékben a jövő felnőtt lakosságának egészségi állapotát.

10. ábra Kunhegyes idős otthonainak létszámadatai

Forrás: saját szerkesztés

A Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Egészségügyi Szolgáltató Kiemelt Közhasznú Nonprofit Kft. fekvőbeteg ellátást, krónikus beteg ellátást végez. Kunhegyesen az ápolási osztály maximális kihasználtsággal 30-35 fő folyamatosan működik. Fontos megemlíteni, hogy városunkban az egészségügyi ellátás jónak

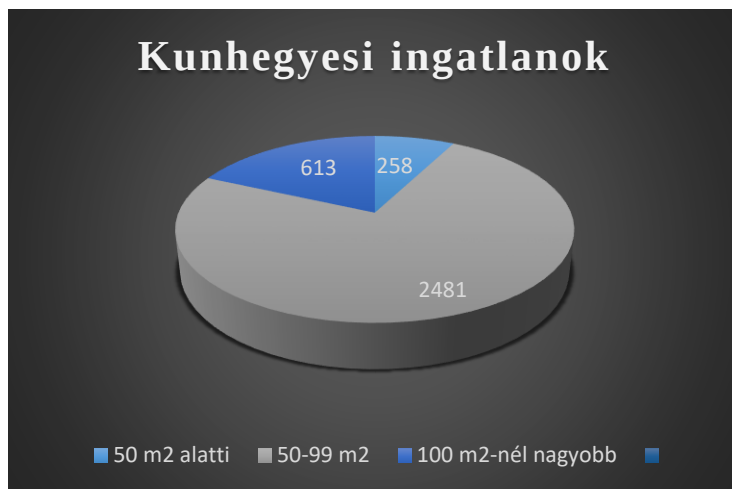
mondható, három háziorvos és egy gyermekorvos látja el feladatát. Két gyógyszertár működik, azonban a hétvégi gyógyszertári ügyelet nem megoldott a településünkön, ami sok nehézséget okoz mind a lakosság mind a turisták számára. A településhez legközelebbi kórház Karcagon, mintegy 30 km távolságra található. Kunhegyesen mentőállomás és orvosi ügyelet érhető el este 10 óráig. Utána, ha valaki rosszul érzi magát, mentőt kell hívnia. A szociális ellátások rendszere Kunhegyesen is átalakult, a hatósági feladatok átkerültek a Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Kormányhivatal Kunhegyesi Járási Hivatalához. Kunhegyesen az önkormányzat kezelésében nem működik bentlakásos jellegű időseket ellátó intézmény. A településen egy idősek otthona található a Sarepta Idősek Otthona, mely a Református Egyház fenntartásában működő szociális intézmény és 49 embert lát el. A nappali intézmény kihasználtsága kiváló, a városban található egy öregek napközi otthona, itt 4 fő foglalkozik a 89 elláttal.

3.4. Demográfiai és Szociális Adottságok

Kunhegyes demográfiáját az elmúlt évtizedekben a folyamatos népességsökkenés és az előregedő lakosság jellemezte. A település lakossága az 1980-as évek óta drasztikusan csökkent, ami részben az ipari munkahelyek megszűnésének, részben pedig a fiatalok nagyobb városokba történő elvándorlásának következménye. Míg a 20. század közepén több mint 11 000 fő lakott itt, addig 2024-re a lakosság száma 7000 alá esett vissza.

A csökkenő népesség mellett az idősödés is jelentős tényező. A fiatalabb generációk elvándorlása miatt egyre nagyobb arányban élnek idősek a településen, akik a helyi szociális és egészségügyi ellátórendszerekre egyre nagyobb terhet rónak. A városban kisebb létszámú, de

aktív roma közösség is található, amely szintén részt vesz a közösségi életben és a helyi munkaerőpiacon.

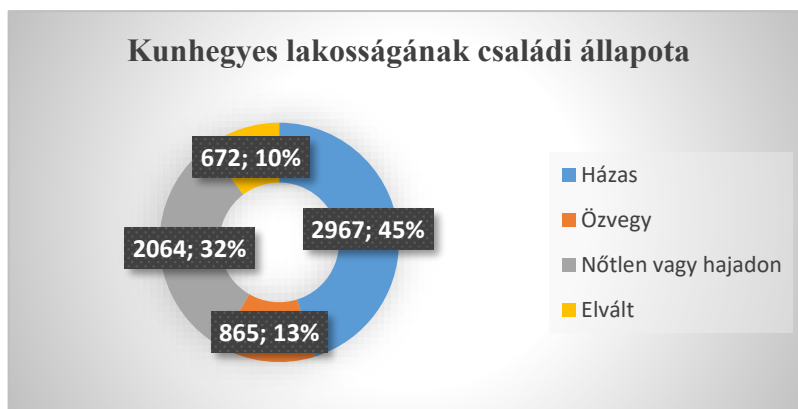
11. ábra Kunhegyes lakóépületeinek megoszlása

Forrás: Saját készítés

A településen 3 352 lakóépület található, amelyekből 258 db 50m² alatti, 2 481 db 50-99m² alapterületű, 613 db pedig 100m²-nél nagyobb. Egy lakás átlagos alapterülete 79m². Összesen 3 039 ingatlanban vannak bejelentve lakók, és 313-ban nem laknak, tehát a nem lakott lakások aránya 9,3%. A

magántulajdonban lévő ingatlanok száma 3 293, önkormányzati tulajdonú lakás pedig 23 van. A lakásokat 2 903 esetben a tulajdonos használja, 97 esetben bérbe van adva, azaz 3,2% a bérlakás. Kunhegyes összes lakóházából 3 028 egylakásos, 43 2 vagy 3 lakásos, 35 4-10 lakásos, 2 épületben pedig 11-nél több lakás található.

Kunhegyes 6824 lakosából 2 967 házaspár, 865 özvegy, 672 elvált és 2 064 nőtlen vagy hajadon. A nemzetiségek aránya 2,6%, összesen 222 ember. A vallási összetételt tekintve a településen 945 katolikus, 1 828 református, evangélikus

12. ábra Kunhegyes lakosságának családi állapota

Forrás: Saját szerkesztésű

van a településen. 101 lakos más vallási közösséghez tartozik, 3 073 nem tartozik vallási közösséghez, 55 ateista, 1 699 esetében pedig nincs válasz. Kunhegyes 7704 lakosából 1571 még gyermekkorú, 1937 húsz évesnél idősebb de 39-nél fiatalabb, 2307 40 és 59 év közötti, 1603 60-79 év közötti, 286 80 év feletti lakos (Microsoft Bing Költözz be, 2024.10.24.)

Kunhegyesen a közintézmények épületállománya idős, leromlott állagú, illetve részben felújított. Pályázati források segítségével megkezdődtek a felújítások, ezek azonban nem teljes körűek. Az Önkormányzat saját forrásai csekélyek, minden beruházás, így energiahatékonysági

beruházások is csak pályázati forrásokból lehetségesek. Az Önkormányzat több mint másfél évtizede intenzív és kiterjedt pályázati tevékenységet folytat a szükséges fejlesztések forrásainak biztosítása érdekében. Az ingatlanfejlesztések esetében az energiahatékonyság növelése minden esetben kiemelten kezelt szempont.

3.5. Közlekedés

Szolnok felől az M4-es autópályáról a 4-es és 34-es számú főútvonalról, Budapestről az M3-as autópályán közlekedők a 33. és 34. számú útról, Debrecenből a 33 és 34 számú főútvonalon keresztül juthatunk el Kunhegyesre. A főútvonal áthalad a város belterületén, azt kettészelve folytatódik Tiszafüredig, ezzel megteremtve az összeköttetést a Tisza-tavi térséggel.

A Kunhegyesre befutó mellékútvonalak közül csak az Abádszalókra vezető 3221.sz. út felújított, a többi esetében az utak minősége nem megfelelő. Kunhegyes és Karcag között jelenleg nincs kiépített út. A belső utak minősége is rossz, keskeny, kátyús, balesetveszélyes a legtöbb helyen. Csak foltoztatják, javítgatják, de nem kerültek új utak az utóbbi tíz évben felújításra.

A városban az autóbusz közlekedés megoldott, mivel Kisújszállásról és a megyeszékhelyről minden nap, kb. 2 óránként indulnak menetrend szerinti autóbuszjáratok, azonban a közösségi közlekedés megváltozott igényekhez igazodó fejlesztése indokolt. Vasúti közlekedés igénybevételével is megközelíthető a város, Kisújszálláson halad keresztül a Budapest – Debrecen – Nyíregyháza – Záhony 100. sz. vasúti fővonal, mely a tervek szerint nemzetközi törzshálózati fővonallá építendő ki. Budapest-Záhony vonalból leágazó 102-es számú Kisújszállás – Kál - Kápolna normálnyomtávú vasútvonal halad keresztül Kunhegyesen. A megyeszékhely elérése kicsivel több, mint egy órába telik, ami jónak mondható. A település lakosainak többsége kerékpárral közlekedik.

3.6. Sport

Kunhegyes mind szabadtéri, mind pedig tornatermi sportlétesítmény ellátottsága óriásit fejlődött az elmúlt évtizedben. Ez kiváló színteret ad a sportolni vágyók, vagy egyesületek sporttevékenységéhez. Korszerű tornateremben sportolhat, edzhet minden középiskolás. Az általános iskolai tornatermek nemzetközi színvonallal képviselik a várost, mely óriási távlatokat nyithat az iskolai testnevelés és diáksportban is. A nemzetközi méretű teremlabdarúgó, futball, kosárlabda, röplabda, kézilabda, tollaslabda pályákkal rendelkező komplexumban végre

otthonra lelnek a kunhegyesi diáksport legnépszerűbb sportágai. A helyi diákok mellett belső egyeztetés alapján tanórai és tanórán kívüli sportolási lehetőséget kell biztosítani tiszagyendai és tiszaroffi tagintézmények tanulóinak is. A város jelentősebb sportlétesítménye a Városi sporttelep, melynek részeként épült meg az új és akadálymentesített tornaterem, mely az összes tagintézményhez kapcsolódik. A fiatalok sportolási lehetőségeinek növeléséért a városban műfüves futballpálya került kialakításra villanyvilágítással, mely egész évben lehetőséget nyújt sportolni vágyó emberek számára. Ez helyet adhat az eddig meglévő (Nagy Kun Kupa) és a jövőbeni sportrendezvények megszervezéséhez. A legkisebbektől a leیدősebbekig intézményeken kívül, a lakosoknak is van lehetőség a mozgásra, torna, fitnesz, trambulín és egyéb sportolási, mozgási igényekkel.

3.7.Turizmus

A kistérség idegenforgalmi fő vonzerejét a Tisza-folyó és a Tisza-tó fürdési, horgászati és egyéb vízi sportolási lehetőségeivel, a termálkincs és különböző rendezvények adják. A Hortobágy közelsége és hozzá kapcsolódó természetjáró turizmus erősíti a térség vonzerejét. Attraktív a természeti környezet szépsége, melyet az ideérkező kikapcsolódni, kirándulni, pihenni vágyó turisták élveznek. A kistérség meghatározó szerkezeti eleme a Tisza-tó. A tó 30 évvel ezelőtti duzzasztásos létrehozásával máig tartó átalakuláson megy át, melynek hatására egy új térszerkezeti egység, egy új kistáj jött létre. Napjainkra a térség karakteres jegyei már egyre inkább kimutathatók, és szervező ereje is meghatározó. Az új természeti képződmény turisztikai hozadéka a kistérség településeire mindenképpen pozitívan hat. Az utóbbi évtizedben a hanyatló mezőgazdaság mellett a turizmus vált a kistérség meghatározó gazdasági tevékenységévé. A turizmus fontosságát bizonyítja a terület kiemelt üdülőkörzetté nyilvánítása.

A kilencvenes évek közepén elsőként alakult meg a Kunhegyesi Falusi Turizmusért Egyesület, a város falusi turisztikai kínálata azonban szegényes. A falusi turizmus magát a települést a környező településekkel együtt adja el, és ebben Kunhegyes mindez idáig nem bizonyult túl sikeresnek. Kunhegyes egyik kijelölt városrésze az „E: Turisztikai öv” városrész (143,3 hektáros terület). A turisztika fejlődését visszafoghatja, hogy a városrészben a turisztikai attrakciók, falusi szálláshelyek, látnivalók szomszédságában leromlott, szegregálódó területek találhatók.

Kunhegyes turisztikai látnivalói és szálláshelyei a város egész területén megtalálhatók, a turisztikai öv mindössze két kitüntetett intézménynek ad helyet a Városi Strandfürdőnek és a Mikrotérségi Tornateremnek. A Városi Strandfürdő 2008-as felújítása óta nagy népszerűsége

tett szert, azonban a gyógyvízzé minősített termálvíz hasznosítása nem lehetséges egész évben, és jelenleg nincs lehetőség gyógyászati célokra használni. A Városi Strandfürdő több mint 7 hektárnyi területén bővítésre alkalmas területek állnak rendelkezésre. A városban az idegenforgalom csekély mértékű, az önkormányzat idegenforgalmi adóbevétele minimális. A Holt-Kakat a várost kettészeli, jelenleg szennyezettnek minősül, a rehabilitációja folyamatban van, amely során új, rekreációs funkciót kap a terület, egyben növeli a város turisztikai vonzerejét.

A kunhegyesiek nagy álma a lovas hagyományok felélesztése, a lovas turizmus fejlesztése. A településen már működik egy lovarda, az idén meg is hirdettek a gyerekeknek lovasiskolát, természetesen sok a jelentkező, nem bírja el a lakosságot.

4. KUNHEGYES INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Kunhegyes Város Önkormányzata rendelkezésemre bocsátotta Kunhegyes Területfejlesztési stratégiáját 2021-2027-es tervezési időszakra vonatkozóan. Nem lehetett online elérni ezt a dokumentumot, csak a korábbiakat. Az alábbi elemzésekhez ez adott segítséget.

4.1. Jövőkép

A jövőkép Kunhegyes Város hosszútávon bekövetkező víziója, azt az ideális állapotot határozza meg, amelyet a település 2030-2035. évekre szeretne elérni. A jövőképet egy objektivitáson alapuló, részletes vizsgálat alapján állítja fel. A helyzetfeltárás elsődleges célja a településen jelenleg is zajló társadalmi, gazdasági, valamint környezeti folyamatok kimutatása, illetve a folyamatok háttérében lévő ok-okozati összefüggések feltárása volt. A vizsgálat alapozza meg a település SWOT analízisét Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek és Veszélyek. A Településfejlesztési Koncepció Jövőképe és célrendszere Kunhegyes Város stratégiai dokumentumaiban foglalt célrendszerek, célkitűzések előzetes vizsgálata alapján került összeállításra, összhangban a stratégiai dokumentumokban foglaltakkal. A jövőképét egy mondattal így fejezi ki. „Kunhegyes olyan térségi központtá vált, amely gazdasága stabil munkahelyet biztosít a helybeli és környező kistelepülések lakossága számára, sokszínű és élhető város, amely turisztikai szempontból vonzó képet mutat.”¹

¹ Kunhegyes város integrált településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata, 2023.

4.2. SWOT analízis

A SWOT elemzéssel Kunhegyes városának életképességét és a legfontosabb feladatok stratégiai szempontból való feltérképezését vizsgáltam. A térség helyzetelemzéséből származó információk stratégiai szemléletű, rendszerezett összegzését tartalmazza a SWOT-analízis.

Erősség	Gyengeség
➤ Helyi autóbusszpályaudvar újszerű ➤ Kunhegyes szabadvállalkozási zóna ➤ Fejlett húsipari tevékenység ➤ Kiváló mezőgazdasági adottságok ➤ Helyben elérhető szakképzés ➤ Zöldmezős és barnamezős területek 1Ft/m² áron kiadó (hasznosítható vagyonelemek, ipari területek) ➤ Teljes közművesítettség ➤ Termálvízkincs ➤ Vasúti kapcsolat ➤ SILOÁM Gyógyászati és Konferenciaközpont ➤ Javuló foglalkoztatottság ➤ Egészségügyi alapellátás megfelelően biztosított ➤ Járasközponttá vált Kunhegyes ➤ A városüzemeltetésben civil kapcsolatok ➤ Bölcsődei és óvodai ellátás biztosított ➤ Egyházi intézményfenntartók jelenléte ➤ Hatékony közmunkaprogram ➤ Jelentős számú természeti érték ➤ Zöldfelületi rendszer (parkok, intézmények kertjei, sírkertek, sportterületek) ➤ Új zöldterületi elemek (játszótér) ➤ Régészeti lelőhelyekben gazdag vidék	➤ A várost korlátozza, hogy hátrányos helyzetű települések veszik körül ➤ Nem kellően formalizált gazdasági, turisztikai kapcsolatrendszer a térségi településekkel ➤ Nincs felsőoktatási intézmény, sem kihelyezett tagozat ➤ Messze van a gyorsforgalmi úthálózat ➤ A 34-es út minősége leromlott ➤ A járda állapota rossz, kerékpárút nincs ➤ Alacsony teher- és személyforgalom a 102-es vasútvonalon ➤ Elavult vasútállomás, és távol esik a városmagtól ➤ Magas a munkanélküliek száma ➤ Előregedő társadalom ➤ Alacsony vállalkozói aktivitás ➤ Minőségi szálláshelyek hiánya ➤ Alacsony képzettségi mutatók ➤ bűnözés növekedése ➤ Közintézmények infrastrukturális állapota nem megfelelő ➤ Hiányos a szociális ellátás (szakemberhiány) ➤ Megszűnt a mezőgazdasági szakképzés ➤ Kevés erdőterület ➤ Belvízi helyzet ➤ A városon áthaladó Kakat-ér mentének jelenlegi állapota ➤ Tanyák állapota leromlott
Lehetőség	Veszély
➤ A vidéki területeken erősödik az értékteremtő közmunka ➤ Erősödik a logisztika szerepe a vidéki területeken ➤ Önfoglalkoztatás, önfenntartás ösztönzése szociális szövetkezetek támogatása a járásban	➤ Közlekedési fejlesztések elhúzódnása 15 km-re épül az M4, növekszik a teher-és személygépkocsi forgalom ➤ Viszonylag kevés a nagyfoglalkoztató a járásban ➤ A járás turisztikai potenciálja alacsony

➤ Megújuló energiahasznosítás iránti igény növekedése a vármegyében ➤ Felsőfokú képzés meghonosítása a járásban ➤ A mentálhigiénés segítségnyújtás fejlesztése a járásban ➤ A vidéki befektetők vonzása ➤ Magas hozzáadott értéket képviselő vállalkozások megtelepítése a közeli vidékeken ➤ A partnerségek erősítése, intenzívebbé tétele ➤ A turisztikai adottságok összekapcsolása a vidéki turizmussal ➤ Az életmódváltás, fenntarthatóság elvének erkölcsi normává válása a járásban ➤ Egészségtudatos magatartás elterjedése a járásban	➤ Elaprózott a vállalkozási szerkezet a járásban ➤ Munkalehetőségek hiányában elvándorlás a járásból, vármegyéből egyaránt ➤ Turisztikai fejlesztések elmaradása a közeli vidéken ➤ Negatív gazdasági klíma a régióban ➤ Vármegyei erős versenytársak ➤ Az országos fejlesztési prioritások nem kedvezőek a járásnak ➤ Az ipari területekre nem települnek be újabb vállalkozások a járásban ➤ A népesség tovább öregszik, a természetes fogyás és az elvándorlás folytatódik a közeli vidékeken ➤ A szociális problémák erősödnek a környező falvakban ➤ Az állami források csökkennek ➤ A pályázatok önrészenek hiánya a hátrányos helyzetű járásban ➤ Szélsőséges időjárás az Alföldön ➤ Helytelen földhasználat vidék szerte ➤ Zöldterület fejlesztések elmaradása
--	---

13. ábra Kunhegyes fejlesztésének SWOT elemzése

Forrás: Saját készítés Kunhegyes Város Településfejlesztési koncepció felülvizsgálat alapján, 2023.

A helyzetértékelésben felsorolásra kerültek Kunhegyes város erősségei, gyengeségei, lehetőségei, veszélyei. Ahhoz, hogy a gyengeségből erősség legyen, a veszélyekből lehetőségek, megoldásokat kell találni, ami nem feltétlenül csak pénzeszközökkel megvalósítható, vagy pályázat útján, hanem emberi erőforrások igénybevételével, támogatásával.

4.3. Mélyinterjú Kunhegyes város jegyzőjével

Kunhegyes város jegyzőjét arról kérdeztem, hogy milyen forrásokból tud gazdálkodni az önkormányzat, milyen bevétele van a városnak, milyen kiadásai, és mennyi összeg jut a beruházásokra, fejlesztésekre. Hogyan tudnak gazdálkodni a befolyó összegekből, mire fordítják azokat? A fejlesztések tervdokumentumairól érdeklődtem, és annak megvalósításának

lehetőségeiről. Milyen segítséget tudnak nyújtani a szociálisan rászoruló, hátrányos helyzetű embereknek? Az oktatásban résztvevők támogatására is kíváncsi voltam, a váratlan kiadásokat betervezik-e, és a lakosság igényeit figyelembe véve tervezik-e a fejlesztéseket. A költségvetésben mindenre kiterjedő tervezés történik-e?

1. Milyen forrásokból származnak a bevételek a költségvetésben?

A képviselőtestület Kunhegyes Város Önkormányzata 2024. évi költségvetési bevételi főösszegét 2.701.861 ezer Ft-ban állapítja meg. A bevételi főösszezből 1.433.512 ezer Ft költségvetési bevétel, 1.234.389 ezer Ft költségvetési maradvány, és 33.960 ezer Ft államháztartáson belüli megelőlegezés. A költségvetési maradványból 269.878 ezer Ft működési célú, 964.511 ezer Ft felhalmozási célú maradvány.

2. Milyen fő kiadási tételek szerepelnek a költségvetés tervezetében?

A képviselőtestület Kunhegyes Város Önkormányzata 2024. évi költségvetési kiadási főösszegét 2.701.861 ezer Ft-ban állapítja meg. A kiadási főösszezből 2.660.706 ezer Ft költségvetési kiadás, 33.960 ezer Ft államháztartáson belüli megelőlegezés visszafizetése, és 7.195 ezer Ft a felhalmozási célú hiteltörlesztés. A költségvetési bevételek és a költségvetési kiadások különbözete 1.234.389 ezer Ft költségvetési hiány. A költségvetési hiányból 275.791 ezer Ft működési hiány és 951.403 ezer Ft felhalmozási hiány. A működési és felhalmozási hiány fedezete költségvetési maradvány.

3. Milyen prioritásokat határoznak meg a költségvetés készítésekor?

Megállapítható, hogy a költségvetés finanszírozási műveletekkel számított bevételi és kiadási főösszege 2.701.861 ezer Ft, mely 1.227.194 ezer Ft költségvetési hiányt tartalmaz. A költségvetési hiány 275.791 ezer Ft működési hiányból és 951.403 ezer Ft felhalmozási hiányból tevődik össze. Mind a működési, mind a felhalmozási hiány működési, illetve felhalmozási célú költségvetési maradványból megszüntethető, így módon a költségvetésünk egyensúlyban van. 2024. évben likvid hitel felvételével nem számolunk. A fizetőképesség fenntartása érdekében fontos feladat a rendkívül takarékos gazdálkodás egész év folyamán.

4. Milyen módszerekkel tervezik az önkormányzat bevételeinek növelését?

A költségvetés tervezete a 2023. évi 2.325.798 ezer Ft bevételi főösszeggel szemben 2024. évben 2.701.861 ezer Ft-tal számol, mely az előző évihez képest 16,1716-os növekedést jelent. Az előirányzat-növekedést részben a pedagógusok új életpályájával összefüggésben megnövekedett személyi kiadások ellentételezésére kapott támogatások, részben a térítési díjak emelése miatt megnövekedett működési bevétel, részben a 2023. évről áthúzódó pályázatok fel nem használt támogatási összegei miatti magasabb összegű maradvány okozza.

5. Milyen tartalékokat terveznek a költségvetésben?

Az általános tartalék 5.000 ezer Ft összegben került meghatározásra az év közben váratlanul felmerülő kiadások fedezetére. Céltartalékkal nem számoltunk.

6. Milyen fejlesztéseket terveznek a költségvetésben, a város infrastruktúrájában?

A költségvetési rendelet-tervezetben szereplő beruházások, felújítások rendszerint képviselő- testületi döntéseken alapulnak, forrásuk döntően pályázati támogatás, illetve kötött felhasználású bevétel.

2024. évben a legnagyobb fejlesztési tételek a következők:

- "TOP PLUSZ-1.2.1-21-JN1-2022-00029 "Kunhegyes — települési — környezetének komplex fejlesztése" pályázat fejlesztési része (475.740 ezer Ft),
- "TOP PLUSZ-2.1.1-21-JN1-2022-00038 azonosító számú, a kunhegyesi Garay utcai és Kossuth utcai óvodák energetikai korszerűsítése" című pályázat beruházási kiadásai (134.652 ezer Ft),
- "TOP PLUSZ-1.2.3-21-JN1-2022-00001 azonosító számú, Kunhegyes belterületi úthálózatának fejlesztése" című pályázat beruházási és felújítása kiadásai (223.428 ezer Ft),
- TRV Zrt.-vel kötött bérleti-üzemeltetési szerződés keretében megvalósuló beruházások, felújítások (84.862 ezer Ft),
 - piac térburkolatának bővítése (22.860 ezer Ft),
 - víziközmű fejlesztés érdekeltségi hozzájárulásból (18.092 ezer Ft),
 - környezetvédelmi beruházás környezetvédelmi alapból (14.770 ezer Ft).

7. Milyen szociális és egészségügyi kiadások szerepelnek a költségvetésben?

Önkormányzatunk a szociális és gyermekjóléti feladatainak ellátását 2024. évben is a Kunhegyesi Mikro-térégi Szociális Társuláson (továbbiakban: Szociális Társulás) keresztül biztosítja. A feladatellátásban változást jelentett 2023. évben az egészségügyi alapellátás állami átszervezése, mely kihatással van a 2024. évi költségvetésre is. 2023. július 1-től településünkön a védőnői ellátást az irányító vármegyei intézmény, a Jász- Nagykun-Szolnok Vármegyei Hetényi Géza Kórház-Rendelőintézet (továbbiakban: Kórház) biztosítja. A védőnők munkájukat továbbra is a Dr. Borsos Imre Központi Orvosi Rendelő eddig is általuk használt helyiségeiben végzik. A feladatellátást szolgáló ingó- és ingatlan vagyont a Kórház ingyenes használatába került. A megkötött együttműködési és használati szerződés alapján az épület üzemeltetését önkormányzatunk biztosítja, melynek költségeit a Kórház megtéríti részünkre.

2023. szeptember 1-től az orvosi ügyeleti feladatok ellátását az állami mentőszolgálat vette át. Az orvosi ügyelet helyileg továbbra is a körzeti orvosi rendelőben található. A feladatellátást szolgáló vagyont a mentőszolgálat használatába került. Az üzemeltetés feladata döntően önkormányzatunknál marad, de a felmerülő költségek arányos részét itt is téríti az egészségügyi alapellátást végző fél.

Ellátottak pénzbeli juttatásaként kerülnek tervezésre a különböző, önkormányzat által folyósított ellátások az alábbiak szerint:

- köztemetésre 500 ezer Ft,
- lakásfenntartási települési támogatásra 9.000 ezer Ft,
- önkormányzati segélyre 10.000 ezer Ft,

- tűzifára: 5.000 ezer Ft.

8. Hogyan veszik figyelembe a környezetvédelmi szempontokat a költségvetés tervezésekor?

A Kunhegyes Városért" Közalapítvány látja el az önkormányzat olyan kötelező feladatait, mint pl. a helyi közutak, közparkok, egyéb közterületek fenntartása, köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása. A víziközmű vagyont a Tisza-menti Regionális Vízművek Zrt. kezeli. A Kunhegyesi Városi Strand és Gyógyvízű Fürdőt a Kunhegyesi Víz- és Csatornamű Kft. üzemelteti.

9. Milyen terveik vannak az oktatás és kultúra támogatására a költségvetésben?

A kulturális feladatok támogatásain belül a „Települési önkormányzatok egyes kulturális feladatainak támogatása” jogcímen jutunk minden évben támogatáshoz. A támogatás összege 18.496 ezer Ft-ról 18.248 ezer Ft-ra csökkent. Mind a 2023. évi, mind a 2024. évi támogatás tartalmazza a települési önkormányzatok kulturális feladatainak bérjellegű támogatását (1.883 ezer Ft).

10. Milyen terveik vannak a munkahelyteremtés és gazdaságfejlesztés terén a költségvetésben?

A finanszírozási célú bevételként összesen 1.268.349 ezer Ft került tervezésre, melyből a belső finanszírozás bevételei 1.234.389 ezer Ft, a külső finanszírozás bevételei 33.960 ezer Ft. A belső finanszírozás bevételeiből 269.878 ezer Ft a működési célt szolgáló költségvetési maradvány, 964.511 ezer Ft a fejlesztési célú költségvetési maradvány. 2023. évhez hasonlóan a magas költségvetési maradvány oka az, hogy több sikeres pályázatunkra a megkapott támogatást 2023. év végéig nem használtuk fel, a kapcsolódó költségvetési kiadások csak 2024. évben jelennek meg. Az önkormányzat aktívan részt vesz a munkahelyteremtésben, 2024. évben is a JNSZVM Kormányhivatal Kunhegyesi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán keresztül pályázik, és hatósági szerződést köt a Start Munkaprogramban közfoglalkoztatásra.

11. Milyen módon készülnek fel az esetleges váratlan kiadásokra a költségvetés tervezésekor?

„A helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai” jogcímek részben pályázat útján kerülhetnek igénybevétele.

2024. évben kiegészítő támogatásokként jelenik meg a szociális ágazati összevont. A szociális ágazati összevont pótlékra kapott forrás év közben, módosított előirányzatként fog megjelenni. 2024. évben is van lehetőség „Önkormányzatok rendkívüli támogatása” igénylésére. Igénylésének feltételei alapvetően nem változtak. Eredeti előirányzatként itt került megtervezésre az esélyteremtési illetményrész támogatása (31.983 ezer Ft).

12. Milyen mértékben veszik figyelembe a költségvetés tervezésénél a község lakosságának igényeit és véleményét?

A város lakossága a megválasztott képviselőtestületi tagokon keresztül gyakorolja az önkormányzathoz való alkotmányos jogát. A képviselőtestület tagjai a település egészéért

vállalt felelősséggel vesznek részt az önkormányzati munkában, a felelős döntések meghozatalában. A város külön pénzügyi bizottságot hozott létre, amely őrködik a költségvetés tervszerű felhasználásán.

13. Milyen módszerekkel biztosítják a költségvetés átláthatóságát és a nyilvánosság bevonását?

A testületi ülések a költségvetés tárgyalásán nyilvánosak. A képviselőtestület, az önkormányzati bizottságok, a város érdekképviselői szerveit magában foglaló fórum garanciái annak, hogy a költségvetés megtárgyalása, elfogadása a nyilvánosság előtt zajljék. A költségvetési rendelet bárki számára elérhető, olvasható, megismerhető mind papíron, mind elektronikusan. Az információszabadságról szóló törvény alapján az erről szóló képviselőtestületi, bizottsági ülések anyagai a város honlapján elérhetőek.

14. Hogyan mérhetők és értékelhetők a költségvetés teljesítmény mutatói?

A költségvetés végrehajtásáról a költségvetési évet követő év május 31. napjáig ún. zárszámadási rendeletet fogad el az önkormányzat. A zárszámadási rendelet tartalmazza a szakfeladatok, azaz a költségvetési tételek eredeti előirányzatát, a módosított előirányzatát és a tényleges teljesítést nominálisan és százalékosan.

15. Milyen terveik vannak a tartozások kezelésére a költségvetésben?

A városnak 2024. évben adósságot keletkeztető fejlesztési céljai nincsenek.

16. Milyen módon tervezik a költségvetés tervezetének ellenőrzését és módosítását?

A költségvetés tervezetét a város érdekképviselői fóruma, az összevont önkormányzati bizottsági ülés, és a képviselőtestületi ülés megtárgyalja. A költségvetés módosítását a pénzügyi bizottság véleményezi, megállapítását a képviselőtestülettel közli. A költségvetés döntési formája a rendelet. A rendelet elfogadása, módosítása minősített többséget igényel, azaz a megválasztott képviselőtestületi tagok több mint felének egybehangzó szavazatát.

17. Milyen módon biztosítják a költségvetés fenntarthatóságát hosszú távon?

A hatályos törvényi rendelkezésekkel mindenkor összhangban álló tervezési munkafolyamatokkal, az intézményi költségvetések figyelembevételével állítják össze a város költségvetését. A költségvetés elfogadásával egyidejűleg a képviselőtestület dönt a Kunhegyes Város Önkormányzata saját bevételeinek és a Gst. 8 § (2) bekezdése szerinti adósságot keletkeztető ügyleteiből eredő fizetési kötelezettségeinek a költségvetési évet követő három évre várható összegéről szóló határozatról. Ezen modellezi az önkormányzat, hogy bevételi fedezetet nyújtanak három évre előre vetítve hosszabb távú kötelezettségvállalásainak. Adósságot keletkeztető ügylet megkötése előtt mindenkor be kell szerezni a pénzügyekért felelős minisztérium jóváhagyását.

18. Milyen módszerekkel veszik figyelembe a gazdasági trendeket és prognózisokat a költségvetés tervezésekor?

A prognózisokat a Pénzügyminisztérium az állami költségvetési törvény alapján adja az államkincstári szervezetrendszeren keresztül az önkormányzat pénzügyi vezetésének.

19. Hogyan veszik figyelembe a költségvetés tervezésekor a község lakosságának demográfiai adatait?

Az önkormányzati alapszolgáltatások közül a település általános működését segítő normatívákat a költségvetési évet megelőző év lakossághadatai alapján kapja. Az ágazati feladatok finanszírozására fordítandó szociális kiadások tervezéséhez az ellátotti létszámokat a feladatellátási helyek adják meg. A normatíva igénylés összetett feladatát a hivatal pénzügyi vezetése fogja össze.

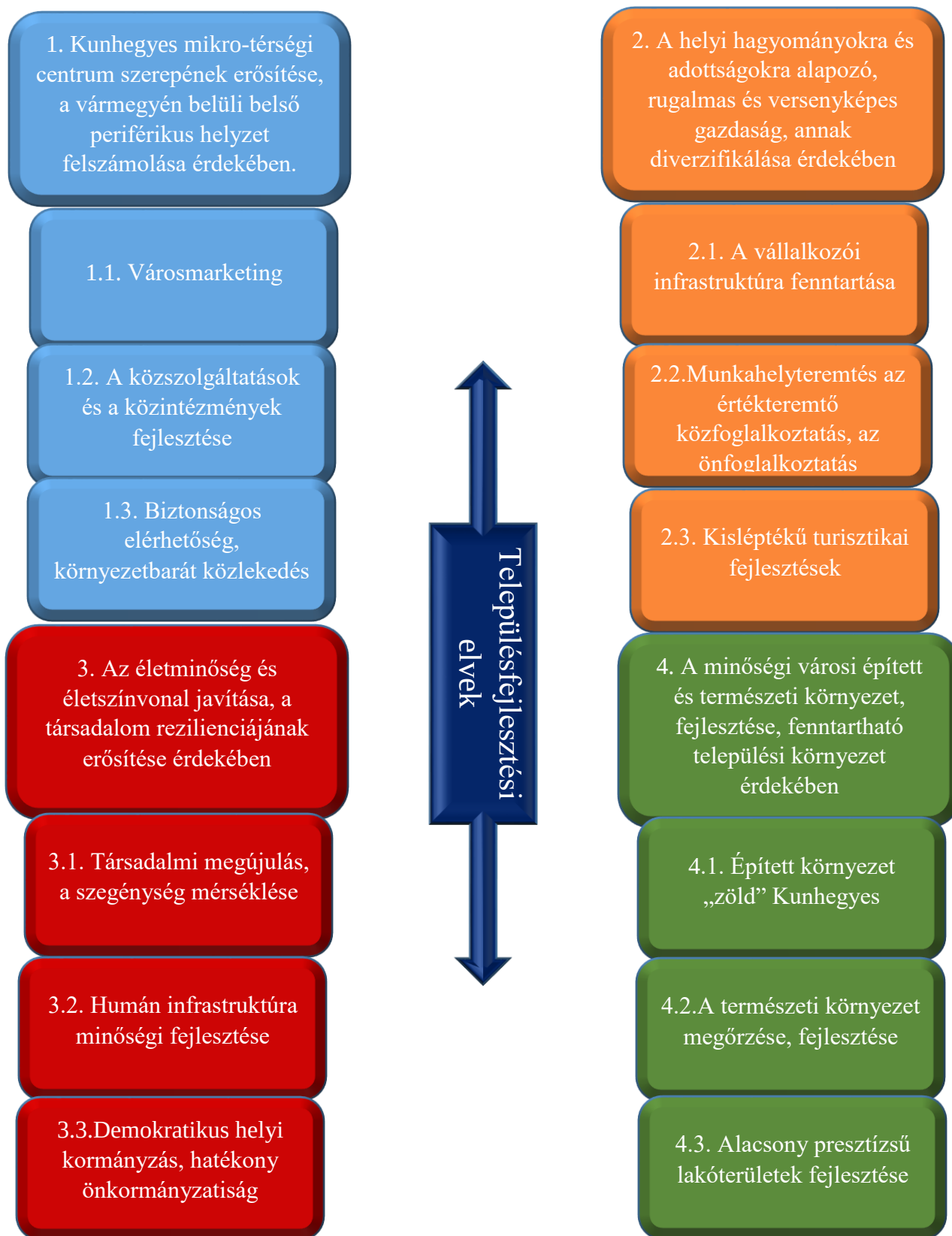
20. Milyen módon tervezik a költségvetés tervezetének végső jóváhagyását és elfogadását?

A költségvetési rendelet-tervezetet minden évben a február hónap 15. napjáig képviselőtestület elé kell terjeszteni elfogadásra.

Köszönöm jegyző úrnak a tartalmas, kielégítő válaszait. Jól látható, hogy a költségvetés tervezésekor nagy figyelmet szentelnek a kiadások és bevételek egyensúlyára, igyekeznek a tervezéskor reális pénzügyi helyzetet teremteni, hogy ne halmozzanak fel adósságokat. Az interjúból jól látszik, hogy a település érdekeit szolgálja minden pénzügyi mozgás, a költségvetési tervezet.

4.4. Kunhegyes fejlesztését szolgáló átfogó –és részcélok

Az alábbi ábrában foglaltam össze Kunhegyes Város Fejlesztési Stratégiájának átfogó céljait és az azokhoz tartozó részcélokat. Ezzel az a tervem, hogy láthatóvá tegyem, milyen megvalósításra váró feladatokat sikerült tervezni a 2021-2027-es időszakra. Majd ebből ki fogom emelni, mit sikerült megvalósítani, és mi az, ami megoldásra vár.

14. ábra Kunhegyes településfejlesztési céljai

Forrás: Saját készítés: Kunhegyes város integrált településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata alapján, 2023.

4.5. A projektek összefoglalása

Kapcsolódó átfogó cél	Kapcsolódó rész cél	Projekt megnevezése
1.	1.3.	Kunhegyes belterületi úthálózatának fejlesztése
1.	1.3.	Úthálózat fejlesztése, útszakaszok burkolása, utak szélesítése, a Szabadság téren körforgalom kialakítása
1.	1.3.	A közép- és általános iskolák és a buszpályaudvar előtt gyalogos átkelőhelyek kialakítása
1.	1.1.	Vállalkozási tőke felkutatása
1.	1.3.	Kerékpárút-hálózat kiépítése
1.	1.3.	A 3 vasúti átjáró fejlesztése, akadálymentesítése, MÁV Zrt. bevonásával
1.	1.2.	A még nem akadálymentesített intézmények akadálymentesítése
1.	1.3.	Kerékpáros útvonal kiépítése a Gyepszél utca- Dózsa György utca egyes szakaszainál
2.	2.1.	A felhagyott (elhagyott) ipari területek (barnamezős területek) hasznosítása, rehabilitálása, akár funkcióváltással. Befektetők vonzása városmarketing eszközökkel.
2.	2.1.	A volt BHG ipartelep (ahol a volt Videoton is üzemelt) reaktiválásának segítése befektetés-ösztönzése programokkal
2.	2.3.	Örökségvédelmi fejlesztések, örökségturisztikai fejlesztések - A Komlóssy féle szélmalom rehabilitálása, látogatómenedzsment fejlesztése, modern múzeumpedagógiai alapokon nyugvó interaktív tárlati elemekkel, látogatóbarát fejlesztések megvalósítása
2.	2.2.	Helyi termékek promotálása, a helyi termékek ciklusának zárása, a kisléptékű termékellátáshoz, rövid ellátási láncához kötődő logisztikai fejlesztések megvalósítása (agrárlogisztikai beruházás)
2.	2.1.	Üzleti infrastruktúra fejlesztése, az önkormányzati tulajdonú iparterület fejlesztése, az iparterület elérhetőségét és feltárását segítő vonalas infrastruktúrák fejlesztése, közművek kialakítása.
2.	2.3.	Turisztikai szálláshely fejlesztés keretében, a strandfürdő környezetében kemping kialakítása.
2.	2.3.	Szent István Gyógyvízű Fürdő minőségi fejlesztése, a Szent István Strand és Gyógyvízű Fürdő téliesítése (szezonális csökkentése)
2.	2.3.	Kun kapitány ház fejlesztése, a műemlék jellegű épületének helyreállítása; modern múzeumpedagógiai alapokon nyugvó interaktív tárlati elemekkel, látogatóbarát fejlesztések megvalósítása.
2.	2.3.	Helyi gyűjtemények számára kiállítóház (Csete Lukács, Párdi Mihály, Ilosvai Varga István, Zsigmond Ferenc hagyaték, Oláh Lajos gyűjtemény)
2.	2.2.	TOP_Plusz-3.1.1-21-JN1-2022-00001 - Jász-Nagykun-Szolnok megyei foglalkoztatási paktum (együttműködés a kormányhivattal, munkahelyek kiközvetítésében segítség, tanfolyamok szervezése)
3.	3.2.	TOP_Plusz-3.3.1-21-JN1-2022-00017 Óvodafejlesztés Kunhegyesen a Garay utcai óvodában
3.	3.1.	Alacsony iskolai végzettségűek és esélyegyenlőségi célcsoporttagok foglalkoztatási lehetőségeinek megőrzése, szélesítése (a Kunhegyes, Kálvin út 1. szám alatti Pro-Team Rehabilitációs Közhasznú Nonprofit Kft. által létesített rehabilitációs munkahelyek megtartásának, tovább fejlesztésének ösztönzése; önkormányzati foglalkoztatási programok megvalósítása; rehabilitációs és szakképzést nem igénylő munkahelyek teremtésének támogatása)
3.	3.2.	Az egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése, valamint az az egészségügyi alapellátás eszközállományának fejlesztése

3.	3.3.	Partnerség erősítése helyi civil szervezetekkel, egyházakkal, egyeztető kerekasztal rendszeresen, civil egyeztető fórum(ok) megtartása
4.	4.1.	TOP_Plusz-2.1.1-21-JN1-2022-00038 „A kunhegyesi Garay utcai és Kossuth utcai óvodák energetikai korszerűsítése”
4.	4.1.	„Kunhegyes települési környezetének komplex fejlesztése”
4.	4.2.	Fásítás, utcafásítás belterületen: a Zöld Kunhegyes Program folytatása, a zöld és kék infrastruktúra minőségi fejlesztése (közparkok, zöldfelületek fejlesztése, virágosítás, zöldhálózat hálózatos fejlesztései)
4.	4.2.	Virágzó Kakat, geotermikus energiával való virág és zöldségtermesztés
4.	4.3.	Szociális városrehabilitáció a Kunhegyes Margaréta és Kamilla utca által határolt szegregátumban
4.	4.1.	Az ivóvíz- és szennyvíz-hálózat felújítása, csapadékvíz elvezető rendszer állagmegóvása, fejlesztése
4.	4.1.	Intézmények fosszilis energiafelhasználásának további csökkentése, megújuló energia felhasználásának további növelése (további napelemek és új napkollektorok felszerelése, termálvíz hasznosítás kidolgozása)
4.	4.1.	Önkormányzati épületek energetikai fejlesztése (Zádor Utcai Óvoda, az ivóvíztisztító és a szennyvíztisztító épületek fejlesztése: mindhárom épület egymástól független, önálló helyrajzi számú ingatlan, önálló energetikai rendszerekkel rendelkezik. Kunhegyes 1392 hrsz., 5340 Kunhegyes, Zádor utca 8/a. szám alatti 3 csoportos, 75 férőhelyes óvoda épület; Kunhegyes 2175/28 hrsz., 5340 Kunhegyes, Rákóczi u 66. szám alatti víztisztítómű épület; 50%-ban Kunhegyes Város Önkormányzata, 50%-ban Abádszalók Város Önkormányzata tulajdonában lévő, mindkét települést kiszolgáló 5241 Abádszalók Kisgyócs külterület 0765/5. hrsz. alatti szennyvíztisztítómű épület) (tervezett forrás: TOP_Plusz-2.1.1-21)

15. ábra/táblázat: A tervezett projektek összefoglaló táblázata

Forrás: Saját szerkesztés. Kunhegyes Város önkormányzata: Kunhegyes Város Településfejlesztési Stratégiája című kiadvány alapján

Készítettem egy összefoglaló táblázatot Kunhegyes Város Fejlesztési Stratégiájának főbb fejlesztési területeiről, és azok megvalósulásáról. A fehér keretekben lévő fejlesztések még csak tervek, illetve pályázatok, amelyek elbírálás alatt vannak. A sárga keretben lévő fejlesztések a már megvalósult pályázatok elemei. Azért volt erre szükség, hogy összevetve a SWOT elemzéssel, és a mélyinterjúval, kapjak egy átfogó képet a 2021-2027-es tervezési időszak készültségi fokáról. Kutatásom folytatásaként összegyűjtöttem a 2024-ig elért eredményeket, és javaslatokat tettem a további fejlesztési lehetőségekre, melynek kivitelezése a jövőben megvalósítható.

5. EREDMÉNYEK, JAVASLATOK

Vizsgálatom eredményeit és javaslataimat az átfogó célok köré rendezem. Mindegyik célterülethez tartozó feladatról leírom meddig jutott el Kunhegyes Város Önkormányzata, szem előtt tartva, hogy a tervezési időszak közepén járunk, és valószínűleg a végére sokkal több projekt meg fog valósulni, főleg a folyamatban lévők.

A SWOT elemzés, a mélyinterjú, az átfogó- és részcélokhoz társuló feladatok gyűjteménye, valamint a megvalósulást jelölő táblázat segítségével átláthatóbb az eredményesség, és a még megvalósításra váró tervezet, valamint olyan javaslatokat szeretnék tenni, ami a stratégiában nem szerepel, de lehetőségként beiktatható a költségvetésbe.

5.1 Első átfogó cél: Kunhegyes mikro-térségi centrum szerepének erősítése, a vármegyén belüli belső periférikus helyzet felszámolása érdekében

Ebből a célból egyedül a belterületi úthálózat fejlesztése valósult meg, az sem 100 %-ban, csak néhány útszakaszon, hogy az igazán veszélyes kátyúk megszűnjenek. De nem történt meg a körforgalom kiépítése, továbbra sincs kerékpárút, még vannak olyak középületek, ahol nincs kiépítve az akadálymentesítés, és a vasúti átjárók fejlesztése sem történt meg. Ezen a területen sok tennivalója lesz még az önkormányzatnak. Kunhegyes városban az önkormányzati intézmények állagromlásának megakadályozása, illetve a szükséges felújítások a rendelkezésre álló források függvényében alakulnak. Az Önkormányzat saját forrásai csekélyek, minden beruházás, így energiahatékonysági beruházások is csak pályázati forrásokból lehetségesek. Az Önkormányzat több mint másfél évtizede intenzív és kiterjedt pályázati tevékenységet folytat a szükséges fejlesztések forrásainak biztosítása érdekében. Az ingatlanfejlesztések esetében az energiahatékonyság növelése minden esetben kiemelten kezelt szempont.

A jelenleg működtetett virág és zöldségtermesztés sikere, hogy folyamatosan virágzik Kunhegyes főtere, az önkormányzat és a könyvtár előtti park.

A vállalkozói szférával való kommunikáció sajnálatos módon nem működik, pedig nagyon hasznos lenne a város számára, ezen mindenképpen javítani kell.

Javaslatom, hogy mint amint kiderült a mélyinterjúból, lehet pénzeszközöket átrendezni megfelelő indokkal, mert az iskolák előtt és a buszpályaudvaron azért is fontos a zebra kialakítása, mert mindegyik iskolánál üzletek vannak, és nagyon forgalmasok azok a területek, veszélyes a kiskorú gyermekek számára. A kerékpárút fontossága is ezekkel indokolható,

reméljük, hogy még a projekt végéig megvalósul. Fontos feladat a szilárd burkolattal még nem rendelkező utcák aszfaltozása, valamint járdahálózat kiépítése a város teljes területén.

A meglévő infrastrukturális kapacitásokra épülve szükséges kiépíteni egy hatékonyan működő befektetés-ösztönzési rendszert. Alapproblémaként azonosítható a város gazdaságfejlesztését koordináló hatékonyan működő szervezeti háttér hiánya adja. A szükséges információk és adatbázisok birtokában lehetséges elindítani egy promóciós eszközrendszer lefektetését, amely a befektetőkkel folytatott kommunikációt biztosítaná.

Kunhegyesen a közintézmények épületállománya idős, leromlott állagú, illetve részben felújított. Pályázati források segítségével megkezdődtek a felújítások, ezek azonban nem teljes körűek. A szociális és egészségügyi ellátórendszer bővíthető, különösen a pszichiátriai és szenvedélybetegek (alkoholisták, droghasználók) ellátását tekintve szolgáltatásbővítés indokolt. Emellett az idősek eljutása az intézményekbe nem minden esetben megoldott, javasolt a tanyagondnoki szolgálat fejlesztése emiatt. Az idősek napközi ellátásának megfelelő működését a szenvedélybetegek ellátásának hiánya jelenleg megnehezíti, hiszen egyes idősek esetében szükséges lehet a szenvedélybetegségek kezelésében kompetenciával rendelkező szakember segítő jelenléte. Az egészségügyi szakellátás infrastrukturális háttére leromlott és elavult, új építése indokolt, a gyógyvíz egészségügyi hasznosításának infrastrukturális és humán feltételeinek fejlesztése a városban szükséges a helyi és környékbeli lakosság ellátása érdekében.

5.2. Második átfogó cél: A helyi hagyományokra és adottságokra alapozó, rugalmas és versenyképes gazdaság, annak diverzifikálása érdekében

Amint láthatjuk az összefoglaló projekt táblázatban a 2. átfogó célokból csak az az egy stratégia valósult meg, ami a „Humánerőforrás bővítése a Kunhegyesi Foglalkoztatási Paktum Keretében”(Együttműködve a Kormányhivatallal, tanfolyamok indítása, munkahely kiközvetítés elősegítése) című pályázat. A legfőbb cél a munkahelyek teremtése, a város és a környék szintén munkahely hiányos kisebb településeinek lakosai számára is. Kunhegyes gazdaságának megerősödése a városnak rendkívül fontos, ugyanakkor lehetőséget teremt a környező települések számára is a városkörnyéki kapcsolatokon keresztül.

Kunhegyes Város Önkormányzata 1 Ft/m² -ért havonta adja ki a városban lévő önkormányzati épületeket ipari vállalkozásoknak. Ez eddig nagyon jó kezdeményezés, de a marketing nem megfelelő, mert nem hirdeti ezt a lehetőséget. Ha nem olvasom a kiadványt, én

sem tudok róla, mint kunhegyesi lakos. Több hatalmas épület is üresen áll, várva az új vállalkozásokat.

Javaslataim:

A helyi vállalkozásokat olyan szolgáltatásokkal kell segíteni, melyek segítik a piacra jutást. Olyan környezet kialakulását kell előmozdítani, ami minimalizálja az új üzleti vállalkozások körüli kezdeti akadályokat, és kialakulhat a vállalkozások közötti együttműködés is. A vállalkozások gazdasági vérkeringésébe való eredményesebb bekapcsolódását információk, szolgáltatások biztosításával kell ösztönözni. Ebbe beletartozhat a helyszín biztosításán kívül a vállalkozások koordinálása, igény szerinti támogatása és a lakosság számára ingyenes tanácsadó szolgálat kialakítása is.

A település akkor válik önfenntartóvá, ha az alapvető élelmiszerigényét maga termeli, a fűtéshez szükséges hőt is maga állítja elő úgy, hogy közben a külvilágot kizárja és a lehető legnagyobb arányban csak helyi vállalkozókat foglalkoztat. Ehhez az önkormányzatnak akkora területű saját földre van szüksége, amely biztosítani tudja a felmért élelmiszer-, és energia-szükségleteket. Az önkormányzat mindezt a helyi gazdálkodókkal szorosan együttműködve, termelői csoportokban partnerként való részvétellel el tudná érni.

Az önkormányzati épületek kiadását elsősorban reklámozni kell, lehetőségeket kínálni, ötleteket nyújtani akár a helyi gazdáknak, vállalkozóknak, és támogatást nyújtani a megvalósításra. Létezik Kunhegyesen egy fokhagyma feldolgozó cég, aki magánszemélytől bérel egy házat, elég rossz körülmények között dolgoznak, magas bérleti díjat fizetve. A sok üresen álló épületből segíteni kellene a vállalkozót, aki szintén helyi, és 10 főt alkalmaz. Tehát az épületek kihasználtságát javítani kell, mert a magas bérletidíjak visszafoghatják a vállalkozni vágyókat, és az elvándorlás rátája is javulhatna.

5.3. Harmadik átfogó cél: Az életminőség és életszínvonal javítása, a társadalom rezilienciájának erősítése érdekében

2024-ig a fejlesztésből 2 terület megvalósítása történt meg, egyik a Garay úti óvoda fejlesztése, eszközök, játékok, udvari játékok, belső épület korszerűsítése. Fontos a közintézmények felújítása, a gyermekek napközbeni otthonaik környezetének szépítése, hiszen sokójuknak nincs olyan otthona, ami a gyermek hólétét szolgálja. A közösségfejlesztés játékos formáját a korszerű játékok, sportszerek, kinti eszközök szolgálják.

A városban működik egy rehabilitációs központ, ahol olyan emberek kapnak munkát, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, vagy rokkantnyugdíjasok. Ehhez a

munkához nem szükséges szakképesítés, nem kell tanulni, mégis foglalkoztatva vannak az emberek. Ennek a csoportnak a támogatását is felvállalta az önkormányzat, az egyik önkormányzati épületben működik a vállalkozás.

Két időseket ellátó intézmény is van Kunhegyesen, és még egy nappali rendszerű a harmadik. Mégis kevés.

Javaslataim:

Az önkormányzatnak van arra lehetősége, hogy pályázat útján a meglévő épületeiből még idősök otthonát alakítson ki. Szakképzett ápolók vannak a városban, akik a karcagi kórházba járnak 3 műszakos foglalkoztatásba, mert itthon nincs elég lehetőségük munkaviszonyt létesíteni. Az önkormányzat ad szükséglakásokat a rászorulóknak, de egészségügyi és szociális segítséget nem kapnak, mert a szakképzett emberek más városban dolgoznak. Vissza kell őket hozni!

A Siloám Gyógyászati Központ is bezárt reumatológus szakorvos hiánya miatt pár éve. Gyönyörű objektum, kihasználatlansága miatt sok ember Kisújszállásra, Tiszafüredre vagy Berekfürdőbe jár kezelésekre. Pedig az ott dolgozó egészségügyi szakemberek jelenleg vagy eljárnak kórházakba dolgozni, vagy munkanélkülin vannak otthon. Az állások meghirdetésével újra indulhatna az ellátó központ tevékenysége. A fenntartási költséghez az állam nagyrészen hozzájárul, hiszen állami finanszírozásúak a kezeléseket nagyrésze, a betegek maguk is fizetnek egy kis részt. Ezzel a turisztikai rész is fellendülhetne.

A körzeti orvosok munkája is megszaporodott, mert 3 fő látja el a felnőtt betegeket, akikből kettő nyugdíjas, 70 év fölöttiek, és a gyermekorvosunk is 80 év fele közeledik. Csak este 10 óráig van ügyelet, úgy egy éve alakult át a rendszer, addig éjjel – nappal tudtunk orvoshoz fordulni. Ezt vissza kell állítani, nincs semmilyen anyagi vonzata, találni kell egy orvost, vagy egy orvosházaspárt, akik szívesen jönnének ide. Mindenképpen szükség van orvospótlásra. Van az önkormányzatnak szolgálati lakása több helyen is, amivel segíteni tudja az érkező orvosokat. Sajnos nem vonzó település Kunhegyes, sok fejlesztésre lesz szükség, hogy kialakuljon egy olyan város, ahol a gazdaságot képesek lennénk dinamizálni. Messze vannak a nagyvárosok ahhoz, hogy naponta eljárjunk oda dolgozni, ezért inkább elvándorol a nép.

A városi strandfürdő kihasználtsága is nagyobb lenne, ha lenne még egy medence. 4 van, egy gyógyfürdő, egy pancsoló, egy gyerekeknek való és egy úszó. Egész nyáron elfoglalják a 2 nagyobb medencét az úszásoktatásra járók, ezért mindenki beszorul a gyógymedencébe, vagy esetleg úszhat a mélyvízbe, de úgy, hogy el kell kerülnie az úszni tanulókat. Ezért szükség lenne egy újabb medencére, hogy akik kempingeznek a fürdő területén, máskor is kedvük legyen

idejönni. Turisztikai szempontból is előnyt jelentene, és a városból is szívesebben jönnének a helyi fürdőbe.

A sok üresen álló épületből alakítani lehetne egy terápiás házat, vagy szolgáltató háznak is nevezhetjük, ahol logopédus, gyógytornász, fejlesztő pedagógus, pszichológus foglalkozna a részképességzavaros, tanulási nehézséggel küzdő, sajátos nevelést igénylő gyermekekkel. Összekapcsolva játszóházzal, ahol irányított társasjátékokban vehetnek részt, akár udvari vagy tantermi játékokkal.

Nagyon jó ötlet főiskolát Kunhegyesre telepíteni, még akkor is, ha kihelyezett tagozat indulna. Sok felnőtt átképzését megoldaná, akár több szak kihelyezése is. Lassítaná az elvándorlást. Lehetne tanítóképző, vagy valamilyen szakos tanárképző, sok képesítés nélküli nevelő dolgozik az általános iskolákban. Ez az önkormányzatnak semmibe nem kerülne, mert van megfelelő épületegyüttese az oktatáshoz, az energiavállalással több felsőfokú intézmény kaphatna otthont.

De középfokú intézeteknek is van kihelyezett tagozata, és helyet kaphatna új szakmák tanulásának lehetősége, amit a mi középfokú intézményünk már nem tud ellátni.

A város elöregedését csak munkahelyek teremtésével tudjuk lassítani. Itt kell tartani a fiatalokat. Van még kihasználatlan lehetőség a mezőgazdaságban is itt Kunhegyesen, elfogytak az állatok, a mezőgazdasági termelés csak árpa, búza, kukorica, napraforgó aratásából áll. Nincs akkora mennyiségű zöldségtermesztés, amiből lehetne feldolgozó üzemet létesíteni, és mindjárt lenne sok embernek munkája is. Egyre több a magángazda, aki a családdal megoldja a feladatokat. A TSZ-ben is nagyon kevesen dolgoznak, kiadta már bérbe a földjeit. Mindenképpen arra kell törekedni, hogy munkahelyeket teremtsünk. Minden fejlesztés vonzza a munkaerőt. Minél több pályázatot ki kell használni az önkormányzatnak, legyen az uniós, vagy akár hazai.

5.4. Negyedik átfogó cél: A minőségi városi épített és természeti környezet fejlesztése, fenntartható települési környezet érdekében.

Ezen a területen sok fejlesztés megvalósult. A Garay úti óvoda energetikai korszerűsítése megtörtént, külső szigetelést kapott és napelemmel segítik a villamosenergiaellátást. A Kossuth úti óvodának a szigetelése is folyamatban van, december végére tervezik a projekt befejezését. Az önkormányzati épületek energetikai fejlesztése is megtörtént, Zádor Utcai Óvoda, az ivóvíztisztító és a szennyvíztisztító épületek fejlesztése, mindhárom épület egymástól független, önálló helyrajzi számú ingatlan, önálló energetikai rendszerekkel rendelkezik.

A „Zöld Kunhegyes program” folytatása folyamatos, fásítás, utcafásítás belterületen, a zöld és kék infrastruktúra minőségi fejlesztése (közparkok, zöldfelületek fejlesztése, virágosítás, zöldhálózat hálózatos fejlesztései) virágzó Kakat, geotermikus energiával való virág és zöldségtermesztés. Az önkormányzatnak van a közmunkaprogramban fóliasátorban munkálkodó emberei, akik alapvető zöldségtermeléssel és virágtermeléssel foglalkoznak. Ezért virágzik a főtér folyamatosan.

Kunhegyes határát a természeti értékek gazdagsága jellemzi. Sokszínű élővilágnak adnak otthont a rétek, legelők és a szántóföldek, valamint a kiterjedt vízállásos, mocsaras területek széles határsávjai. A település közigazgatási határán belül felmért természeti területek (külön nem védett gyepek, erdők, nádasok, egyéb vízállások és vizes területek stb.) vannak. Kunhegyest a „Hortobágy Nemzeti Park védőzónája” megnevezésű, kiemelten fontos minősítésű érzékeny természeti terület érinti, kiemelt közösségi jelentőségű természetmegőrzési területek a Kecskereki-pusztá és környéke.

Javaslataim:

Kunhegyes határában, közel a városhoz több erdő is van telepítve. A helyi gyerekeknek is nagyon kevés lehetőséget nyújt a város a játékra, 2 játszótér van. Szükség lenne egy erdei kalandparkra, ahová a gyerekeink eljárnak, és sok élményt szereznek, és turistacsalogató is lenne egyben. Az erdő melletti földutakon pedig quvad járgánnyal bővíthetnénk a kínálatot. Nem több milliós beruházás, lehetne magántőkét is bevonni, de önkormányzati működtetéssel növelhetné az amúgy kevés bevételét, hogy más területen felhasználhatja forrásként. Rögtön jó pár munkahely is teremődne.

A turizmus helyzetét emelné a magánkézben lévő lovarda működésének kibővítése. Táborok szervezése, lovastúrák tervezése, vagy éppen egészségügyi ellátásban is részesülhetnek a sajátos nevelésű gyermekek terápiászerű foglalkozások megtartásával.

Természetesen a gyógyfürdő szabad területeire játszótér lehetne a gyerekeknek építeni, homokozót, hintát, mászókat, szívesebben vinnék a szülők gyermekeiket.

Szükség lenne egy idegenvezetőre. Sok látnivalója van Kunhegyesnek, például a református templomunk az ország második legnagyobb temploma. Hangversenyeket lehetne bele szervezni. Van helyi együttesünk, van egy operaénekesünk, és két színészünk.

Van a városban több gyűjtőnek hagyatéka, állandó kiállítássá kellene alakítani, a helyiségek megvannak hozzá. Több személy is van, aki erre a feladatra alkalmas, és biztosan szívesen el is vállalná. Van egy üres iskolánk, ahol még régi padok vannak, lehetne múzeumi szobát formálni belőle. Egy idelátogató máris gazdag kínálatban lenne része. Ezzel is több munkahelyet teremtenénk.

Sokan azért hagyják parlagon a kertjeiket, mert nem értenek a termeléshez. Ezért az a javaslatom, hogy van több kertész végzettségű felnőtt a városban, indítsunk ingyenes, vagy esetleg államilag finanszírozott tanfolyamot a város lakóinak, hogy megtanulják a növénytermesztés legfontosabb lépéseinek gyakorlati részét. A munkaügyi központtal egyeztetve lehetne beiskolázni az érdeklődőket.

Az elhanyagolt közterületeket közmunkaprogramba beiktatva tudjuk szebbé tenni. Talán működhet még a társadalmi munka egy-egy intézmény környezetének szépítésére, például a piactér, temetők, parkok rendbetételére.

ÖSSZEGZÉS

Kutatásaimat a Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében elhelyezkedő Kunhegyes városban végeztem. Arra tettem kísérletet, hogy megvizsgáljam a település fejlesztési stratégiájának dokumentumait a 2021-2027-es időszakra vonatkozóan, és megtudjam, hogy 2024-ig mit tudott az önkormányzat ebből megvalósítani. Valamint néhány fejlesztési terület további lehetőségeinek feltárására teszek javaslatot, ami a város fejlődését szolgálná a település adta lehetőségeinek figyelembe vételével.

A szakirodalmi feldolgozásban arra törekedtem, hogy bemutassam Magyarország gazdasági, társadalmi, környezeti múltját, hogy a jelen felé haladva a változást érzékeltessem. Egy kis történelmi áttekintést tettem, majd modelleztem a városfejlesztés tartópilléreit, amelyek szükségesek a gazdasági növekedés és társadalmi jólét alapjainak lerakásához. Az integrált városfejlesztési stratégia bevezetésével egy új szellemiségű városfejlesztési gondolkodást sikerült elindítani. A lényeg, hogy egy olyan fejlesztési stratégia szülessen, ami a települések gyorsabb ütemű fejlődését eredményezi.

A fogalmi meghatározások, szómagyarázatok után bemutattam Magyarország területfejlesztési koncepcióját 2021-2027-es időszakra irányozva, és a megvalósításuk lehetőségeire rámutatva néhány uniós és hazai forrást megjelöltem. Több kutató elméleteit összegyűjtöttem a városfejlesztés, településfejlesztés, területfejlesztés témakörében, és próbáltam rávilágítani a téma fontosságára.

Saját kutatásaimat úgy kezdtem, hogy bemutattam Jász-Nagykun-Szolnok vármegyénket, hangsúlyozva a településhálózatát, területi, régiós, járási viszonyait. Kiemeltem néhány fontos demográfiai adatot, szemléltetve a lakosság alakulását az évtizedek során, és az elvándorlást láthatóvá tettem. Kitértem a vármegye gazdasági, társadalmi, környezeti viszonyaira, a turizmus kínálataira, majd elhelyeztem Kunhegyest a vármegye szívébe.

Kunhegyes bemutatását helyzetértékeléssel kezdtem, fekvése, népessége, járási hovatartozása, majd röviden jellemeztem az oktatási helyzetet, az egészségügyi és szociális ellátás rendszerét, a város demográfiai körülményeit, a közutak állapotát, közlekedési státuszát, és a turizmussal zártam a gondolataimat.

Kunhegyes Város Településfejlesztési Stratégiájának dokumentumelemzése következett. Ez a dokumentum egy hosszútávra szóló tervezet, amely kijelöli a település elérendő jövőképét társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan. A koncepció meghatározása a település átfogó fejlesztését szolgáló célkitűzéseket, és az azokhoz kapcsolódó részcélokat. A településfejlesztési terv Kunhegyes város társadalmi, gazdasági, műszaki,

ökológiai adottságaira épül. A fő kutatási célom első lépéseként készítettem egy SWOT elemzést a település erősségeiről, gyengeségeiről, lehetőségeiről, veszélyeiről, amelyekből jól láthatóak a település hátrányos helyzete, szembevetve a fejlesztések területei és szükségessége minden ágazatban. Megfigyelhető az is, hogyan kapcsolódnak egymáshoz a tevékenységek, hogyan fejlődik az egyik terület a másik fejlesztésével.

Hogy még tisztábban lássak, készítettem egy olyan ábrát, amelyen jól látható Kunhegyes város fejlesztését szolgáló átfogó és részcélok a 2021-2027-es tervezési időszakra vonatkozóan. Majd meginterjúvoltam Kunhegyes város jegyzőjét a 2024-es költségvetési évben történt pénzügyi helyzetről. Mennyi bevétele volt az önkormányzatnak, mennyi kiadása, milyen pályázatok nyertek már, hogyan tudott gazdálkodni az önkormányzat. Végül egy táblázatban összefoglaltam a tervezett projekteket, és kiemeltem a már megvalósult fejlesztéseket a négy átfogó céllal megjelölt területeken. A tervezési időszak közepén járunk, vannak sikeres projektek, amik már befejeződtek, vannak amelyek még folyamatban vannak, de vannak olyanok is, amelyek el sem kezdődtek. Lesznek olyanok is, amelyek ebben a tervezési időszakban nem tudnak megvalósulni, az okát előre nem tudom.

Záró témaként a vizsgálatok eredményeit próbáltam összegezni, és minden átfogó célhoz tettem további javaslatokat annak érdekében, hogy még több fejlesztést eszközöljünk a város fejlődésének segítésére a különböző területeken. Olyan fejlesztéseket ajánlottam, ami megvalósítható, vannak hozzá ingatlanok, vállalkozások, humán erőforrás. Rendelkezünk megfelelő infrastruktúrával, az Alföld szívében vagyunk, a gazdálkodásnak fontos szerepe van Kunhegyesen, a mezőgazdaság szempontjából tekintve termékeny földterületeink vannak, csak mindenhol szükség van fejlesztésre.

A biztonságos közlekedéshez jó utak, megfelelő járdák, kerékpárutak, zebrák szükségesek.

A munkaerőpiac fellendítéséhez munkahelyeket, vállalkozásokat, vállalatokat, gyárakat kell teremteni. Segítséggel életben tartani a munkahelyeket, hogy az elvándorlás folyamatát lassítsuk. A közintézmények korszerűsítése nagy beruházás, de az energiatakarékosság, környezetvédelem szempontjából szükséges megvalósítás.

Az oktatási helyzetet tekintve bonyolult a fenntartási helyzet, egyházi, állami, önkormányzati bölcsődék, óvodák, általános- és középiskolák vannak Kunhegyesen. Főként energetikai beruházásokra van leginkább szükség, napelem, de nagyon jó lenne kihasználni a geotermikus adottságainkat is.

Országos probléma az egészségügy és szociális helyzetekre jellemző hiány. Kunhegyesen is súlyosodik a helyzet, orvoshiány, ápoló személyzet más településre jár dolgozni, az öregek elhelyezése az otthonokba nehézkes, kevés a hely, a szenvedélybetegek ellátására egyáltalán

nincs megoldás. A mélyszegénységben élők önkormányzati lakásokban élnek ugyan, de annyi jövedelmük sincs, hogy a rezsijüket fedezze. Segíti őket az önkormányzat tüzelővel, gyógyszerrel, élelmiszer-csomagokkal, de a végleges megoldás a rehabilitáció lenne.

Sport terén vannak létesítményeink, minden sportágnak van otthona, ami itt üződik. Az iskoláknak jól felszerelt tornatermük van, udvari játékok fejlesztését be kell ütemezni, mert a városi játszótér túlterhelt.

Kunhegyesen turisztikáról szinte alig lehet szót említeni, van néhány vendégfogadó, de inkább a lakosok vidéki családtagjainak nyújt szállást. Fel kell lendíteni a turizmust kötélpályával, lovaglási lehetőséggel, a fürdő medencéinek bővítésével, a Siluán Gyógyközpontban a gyógykezelések beindításával, a malom és más kulturális értékeink, gyűjteményeink látogathatóságával. Segítséget kell kérni a vállalkozóktól, ahogy a fejlesztési tervben is benne van, de még senki nem szólította meg sem a helyi termelőket, sem a helyi vállalkozókat, sem a gazdákat. A zöld Kunhegyesért projektben a helyi lakosok tudnak a legtöbbet segíteni, hiszen nekik is fontos, hogy szép, egészséges, virágzó környezetben éljünk.

Összegezve a gondolataimat, arra jutottam, hogy egy halmozottan hátrányos helyzetű település fejlődését előre mozdító célok, tervek megvalósítása komoly feladat. Sok-sok tervből csak néhány valósítható meg különböző feltételek hiánya miatt. A városfejlesztési stratégia megvalósulása sok igény kielégít. Szerintem nem elég gyorsan. Pedig az integrált városfejlesztési stratégia azért jött létre, hogy az EU és a magyar kormány is gyors eredményeket vár. Ezért a végrehajtási folyamatokat fel kell gyorsítani. Át kell venni mások jó gyakorlatát, konzultálni, segítséget kérni azoktól a városoktól, esetleg más országoktól, ahol gyorsabb fejlődés tapasztalható.

Kutatásom célját elértem, azt elemeztem, hogy megfelelő célokat tűzött-e ki az önkormányzat a város fejlődése érdekében. Amit betervezett, minden fontos volt, még kiegészítettem néhány szintén szükséges beruházással, ötlettel, a megvalósulás folyamata nagyon lassú, mindenképpen gyorsabb megoldásokra van szükség, nincs mire várni. Évek óta a hátrányok csak szaporodnak, ahhoz, hogy ezeket leküzdjük, össze kell fogni, és a lakosságnak is kell részesülni a tervek megvalósításában, amennyire csak lehetséges.

Kunhegyes jó úton halad afelé, hogy kellemes, szép környezetű, szerethető, élhető város legyen.

IRODALOMJEGYZÉK

1. 24EXTRA 1999.04.28.BHG Híradástechnikai RT.-Rekviem. Letöltés dátuma: 2024.11.02. Forrás: https://24.hu/fn/gazdasag/1999/04/28/bhg_h_rad_stechnikai_rt/
2. Bajnai László (2021): Fenntartható urbanizáció: A városfejlesztés története, elmélete és gyakorlata: Scolar Kiadó, (7.o.)(258-260.o.)
3. Barta Györgyi (2009): Integrált városfejlesztési stratégia. A városfejlesztés megújítása. Tér és Társadalom, XXIII. évf.2009.3.1-12. Letöltés dátuma: 2024.11.06. Forrás: https://real.mtak.hu/116755/1/EPA02251_Ter_es_tarsadalom2502.pdf
4. Belényi Emese – Gáspár Mátyás (szerkesztők) (2010): A jó önkormányzás mérése – elvi, módszertani és működési megalapozás. Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Budapest. (100.o.) Letöltés dátuma: 2024.10.29. forrás: <https://nkerepo.unike.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15813/A%20jo%20onkormanyzas%20merese%20%20%20elvi,%20modszertani%20%E9s%20mukodesi%20megalapozas.pdf;jsessionid=A45CA8F8FEF41C9BAE9345E0B8E9A723?sequence=1>
5. Beluszky Pál – Sikos T. Tamás: (2020): Városi szerepkör, városi rang. Dialóg Campus, Budapest. (145-150.o.)
6. Buskó Tibor László (2023): Regionális politika, Nemzeti Közzolgálati Egyetem Ludovika Egyetemi Kiadó, (89-90.o.)
7. Csath Magdolna (szerk.) (2022): Versenyképességi mozaik. Akadémiai Kiadó, Budapest, (144-146.o.)
8. Európai Unió hivatalos potáljához tartozó weboldal. Letöltés dátuma: 2024.10.04. forrás: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/eu-countries/hungary_hu
9. European Commission: A fenntartható városfejlesztési stratégiák kézikönyve Luxemburg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2020.10.04. Letöltés dátuma: 2024.11.03. Forrás: <https://mek.oszk.hu/23600/23663/23663.pdf>
10. Finta István – Pálné Kovács Ilona – Brucker Balázs – Pénzár Árpád – Pámer Zoltán – Póla Péter(2023): A területi tervezés elmélete és gyakorlata Faragó munkásságában. Comitatus, 2023.33.szám Letöltés dátuma: 2024.11.04. Forrás:https://comitatus.sze.hu/images/sz%C3%A1mok/2023_3/Comitatus_2023_03_finta_istvan-palne_kovacs_ilona-brucker_balazs-penzar_arpad-pamer_zoltan-pola_peter.pdf

11. Goda Pál-Hamza Eszter-Mezei Katalin-Rácz Katalin (2022). A vidékfejlesztés helye és szerepe a fejlesztéspolitikában. Gazdálkodás. 2022.06.szám. Letöltés dátuma: 2024.11.06. Forrás: [Gazdálkodás - Agrárökonómiai Tudományos Folyóirat | Scientific Journal on Agricultural Economics](#)
12. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzati Hivatal: Jász- Nagykun-Szolnok Megye Területrendezési tervének módosítása, (107-110.o.) 2018. (107-110.o.) Letöltés dátuma: 2024.10.20. Forrás: <http://www.jnszm.hu/wp-content/uploads/sites/5/2019/11/El%C5%91k%C3%A9sz%C3%ADt%C5%91-f%C3%A1zis-vizsg%C3%A1latok.pdf>letöltés
13. Kronológia Várossá nyilvánítás Honlapja. Letöltés dátuma: 2024.10.04. Forrás: <https://varossanyilvanitas.hu/kronologia.html>
14. KSH Honlapja. Népszámlálás 2022. Letöltés dátuma: 2024.10.24. forrás: <https://nepszamlalas2022.ksh.hu/eredmenyek/vizualizaciok/a-telepulesek-legfontosabb-adatai/?ter=22567>
15. KSH Honlapja. Területi Atlasz-Régiók. Letöltés dátuma: 2024.10.10. forrás: https://www.ksh.hu/teruletiatlasz_regiok
16. Kunhegyes Honlapja. Kunhegyes térképe. Letöltés dátuma: 2024. 10.03. forrás <https://kunhegyes.hu/k2/telepules/terkep.htm>
17. Kunhegyes Város Honlapja. Kunhegyes Város Integrált Területfejlesztési Stratégiája. 2015. Letöltés dátuma: 2024.10.24. forrás: https://kunhegyes.hu/kunhegyes/doc/ITS/Kunhegyes%20ITS%20Megalapozo%20vizsgalat_honlapra.pdf
18. Kunhegyes város integrált településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata, 2023.
19. Kunhegyes Városi Könyvtár és Közművelődési Intézmény honlapja. Letöltés dátuma: 2024.10.23. forrás: http://www.kunhegyeskultura.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=6&Itemid=3
20. Lapsánszky András: (szerk). Közigazgatási jog II. Gazdasági közigazgatási infrastruktúra igazgatás. MERSZ online okoskönyvtár. 2016. forrás: https://mersz.hu/dokumentum/wk51_327/#wk51_324
21. Letenyei László és Sándor Csaba: (szerk.)(2011). Kortárs városfejlesztési modellek I. Letöltés dátuma: 2024.10.07. forrás: https://www.tettconsult.eu/new/szoveges_html/kortars_fejl_mod.htm

22. Magyarország kormánya. Pályázat – Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (top Plusz). Letöltés dátuma: 2024. 10.14. forrás: <https://archive.palyazat.gov.hu/terulet-es-telepulesfejlesztesi-operativ-program-plusz>
23. Magyarország Portálja Hunmix. Magyarország statisztikai nagyrégióinak ismertetése. Letöltés dátuma: 2024.10.10. forrás: <https://hunmix.hu/nagyregiok/>
24. Malatyinszki Szilárd (2021): Térségfejlesztés és emberi erőforrás (A neveléstudomány társadalmi metszetei) Gondolat Kiadó, Budapest. (249-257.o.)
25. Meggyesi Tamás (2006): Településfejlesztés. Egyetemi jegyzet a BMGE építőmérnök kar hallgatói részére. Budapest, forrás <https://urb.bme.hu/segedlet/telepulesfejlesztes-jegyzet.pdf>
26. Microsoft Bing Költözz be. Kunhegyes 2024-es ingatlan statisztikái. Letöltés dátuma: 2024.10.24. forrás: <https://koltozzbe.hu/ingatlan-statisztikak/kunhegyes>
27. Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium Területfejlesztésért és Építésügyért felelős Szakállamtitkárság (2009). Városfejlesztési kézikönyv. (16.o) forrás: <https://nkerepo.uninke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/15813/A%20jo%20onkormanyzas%20merese%20%20%20elvi,%20modszertani%20%E9s%20mukodesi%20megalapozas.pdf;jsessionid=A45CA8F8FEF41C9BAE9345E0B8E9A723?sequence=1>
28. Népeség Portál. Letöltés dátuma: 2024.10.23. forrás: <http://nepesseg.com/jasz-nagykun-szolnok/kunhegyes>
29. Pályázati Portál: Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz. Letöltés dátuma: 2024.11.02. Forrás: <https://www.palyazat.gov.hu/programok/szechenyi-terv-plusz/top-plusz>
30. Pénzügyminisztérium Honlapja. Regionális/Területfejlesztési Politika. Letöltés dátuma: 2024.11.02. Forrás: <https://archiv2011-2022regionalispolitika.kormany.hu/regionalis-teruletfejlesztési-politika>
31. Schefftsik György (szerk.)(0935): Jász-Nagykun-Szolnok vármegye múltja és jelene. Felelős Kiadó és kiadótulajdonos: Koltai László. Letöltés dátuma: 2024.10.14. forrás: http://vfek.vfmk.hu/00000113/02_01fej.htm
32. Szabó András: Kunhegyes bemutatása. 2015). (1.o.) Letöltés dátuma: 2024.10.23. forrás: <https://docplayer.hu/9438714-Kunhegyes-bemutatasa.html>

33. Széchenyi Egyetem University of Győr honlapja. Településfejlesztés Magyarországon (2021-2027). Letöltés dátuma: 2024.10.13. forrás:
<https://szolgaltatas.sze.hu/teruletfejleszt-es-magyarorszagon-2021-2027>
34. Szörényiné Kukorelli Irén (2022): Az európai és hazai vidékfejlesztés dilemmái. Gazdálkodás. Agrárökonómiai Folyóirat. 2023.04.szám. Letöltés dátuma: 2024.11.06. Forrás: https://doi.org/10.53079/GAZDALKODAS.67.4.v.pp_338-343
35. Térport. Magyarország vármegyei. Letöltés dátuma:2024.10.17. Forrás:
<http://www.terport.hu/megyek/magyarorszag-megyei/jasz-nagykun-szolnok-megye.html>
36. Utazz Itthon Portál: Jász-Nagykun-Szolnok megye bemutatása. Letöltés dátuma: 2024.10.23. forrás: <https://www.utazzitthon.hu/tajegyseg/jasznagykunszolnok>
37. Városfejlesztő Kft Honlapja. Letöltés dátuma: 2024.10.06. forrás:
<https://varosfejleszt-es.hu/szolgaltatasok/telepulesfejleszt-es/>
38. Várossá nyilvánítás. Letöltés dátuma: 2024.10.04. forrás:
<https://varossanyilvanitas.hu/kronologia.html>
39. Vehir cikk: Új területfejlesztési program indul 2025-től.Megjelenés: 2024.10.18. Letöltés dátuma: 2024.11.03. Forrás: <https://vehir.hu/cikk/75973-uj-teruletfejleszt-esi-program-indul-2025-toi>
40. Vulcz László (2023). Merre tart az európai és a hazai vidékfejlesztés? Gazdálkodás. Agrárökonómiai folyóirat. 2023.3. szám Letöltés dátuma: 2024.11.06. Forrás:
https://doi.org/10.53079/GAZDALKODAS.67.3.t.pp_267-276
41. Wikiwand. Kunhegyes. Letöltés dátuma: 2024.10.23. forrás:
<https://www.wikiwand.com/hu/articles/Kunhegyes>
42. Wolters Kluwer. 2023. évi CII. törvény a területfejlesztésről. forrás
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2300102.tv>

ÁBRAJEGYZÉK

1. **ábra:** Kunhegyes várostérképe (forrás: kunhegyes.hu) 3. o.
2. **ábra:** Magyarország nagyrégiói (forrás: Hunmix, 2024.10.10.) 16.o.
3. **ábra:** Magyarország tervezési-statikai régió (Forrás: KSH, 2024.10.10.) 16.o.
4. **ábra:** Magyarország járásai (Forrás: KSH, 2024.10.14.) 17.o.
5. **ábra:** Jász- Nagykun- Szolnok vármegye lakosságának alakulása (fő) (Forrás: Saját szerkesztés 2024.10.17.) 19.o.

6. **ábra:** Kunhegyes népességének alakulása (Forrás: Saját szerkesztés Néesség portálon (2023) adatok alapján. Letöltés dátuma, 2024.10.23.) 25.o.
7. **ábra:** Kunhegyes elhelyezkedése Magyarországon (Forrás: Kunhegyes város honlapja, Kunhegyes Város Településfejlesztési Stratégiája 2015.) 26.o.
8. **ábra:** Kunhegyesen a foglalkoztatottak száma 2022-ben (Forrás: Saját szerkesztés KSH (2022) adatok alapján) 28.o.
9. **ábra:** Kunhegyes lakosainak iskolázottsága (Forrás: Saját szerkesztés Microsoft Bing alapján, 2024) 29.o.
10. **ábra:** Kunhegyes idősotthonainak létszámadatai (Forrás: saját szerkesztés) 30.o.
11. **ábra:** Kunhegyes lakóépületeinek megoszlása (Forrás: Saját szerkesztés) 31.o.
12. **ábra:** Kunhegyes lakosságának családi állapota (Forrás: Saját szerkesztés) 31.o.
13. **ábra:** Kunhegyes fejlesztésének SWOT elemzése (Forrás: Saját szerkesztés Kunhegyes Város Településfejlesztési koncepció felülvizsgálat alapján, 2023.) 37.o.
14. **ábra:** Kunhegyes területfejlesztési céljai (Forrás: Saját szerkesztés, Kunhegyes város integrált településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálata, 2023.) 43.o.
15. **ábra/táblázat:** A tervezett projektek összefoglaló táblázata (Forrás: Saját szerkesztés. Kunhegyes Város önkormányzata: Kunhegyes Város Településfejlesztési Stratégiája című kiadvány alapján) 45.o.

MELLÉKLETEK

MATE Szervezeti és Működési Szabályzat

III. Hallgatói Követelményrendszer

III.1. Tanulmányi és Vizsgaszabályzat

6.13. sz. függeléke: A MATE egységes szakdolgozat / diplomadolgozat / záródolgozat / portfólió készítési útmutatója

4.2. sz. melléklete: Nyilatkozat a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: ÁRKAI ÁKOS
A Hallgató Neptun kódja: 692740
A dolgozat címe: KUNHEGYES VÁROS FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI
A megjelenés éve: 2024
A konzulens intézetének neve: MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM, VIDEKFEJESZTÉS ÉS FENNTARTHATÓ GAZDASÁG INTÉZET
A konzulens tanszékének a neve: VIDEK-ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI TANSZÉK

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió² egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2024 év 11 hó 03 nap

Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

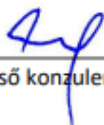
NYILATKOZAT

Juhász Ákos (név) (hallgató Neptun azonosítója: G9ZT4Q) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem³

Kelt: 2024 év 11 hó 07 nap

belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.